

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**DEZINFORMACE V PROSTŘEDÍ ČESKÉHO
INTERNETU**

Autor práce: Renata Zemínová, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: doc. JUDr. PhDr. Jiří Bílý, CSc.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2025

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 1632/5b, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Renata Zemínová, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Místo studia: Příbram

Název bakalářské práce: Dezinformace v prostředí českého internetu

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Disinformation in the Czech Internet Environment

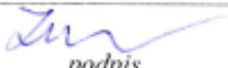
Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Vedoucí bakalářské práce (jméno a příjmení, včetně titulů):

doc. JUDr. PhDr. Jiří Bílý, CSc.

Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok): listopad 2024

Cíl bakalářské práce: Hlavním cílem bakalářské práce je provedení komparace reálných případů, které vedly k odsouzení v souvislosti s šířením dezinformací, se zaměřením na společné znaky pachatelů, metody šíření a následky těchto činů. Vedlejším cílem bakalářské práce je návrh opatření pro zlepšení postupů při identifikaci a eliminaci dezinformací v online prostoru.

Student: Renata Zemínová, DiS.	29. 11. 2024 datum	 podpis
Vedoucí práce: doc. JUDr. PhDr. Jiří Bílý, CSc.	29. 11. 2024 datum	 podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	12. 12. 2024 datum	 podpis
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.	11. 12. 2024 datum	 podpis
Rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	20. 1. 2025 datum	 podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval(a) samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucí(ho) a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce doc. JUDr. PhDr. Jiří Bílý, CSc. za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

ZEMÍNOVÁ, R. *Dezinformace v prostředí českého internetu: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2025. 54 s. Vedoucí bakalářské práce: doc. JUDr. PhDr. Jiří Bílý, CSc.

Klíčová slova: internet, kyberprostor, dezinformace, sociální sítě, trest

Bakalářská práce se zabývá problematikou dezinformací objevujících se v prostředí českého internetu, a to zejména na sociálních sítích. V první části bakalářské práce jsou vysvětleny pojmy vztahující se k internetu a dezinformacím. Poté práce poskytuje přehled souvisejících trestných činů v českém trestním právu a také metody prevence. V praktické části jsou prezentovány případy, které již byly v této souvislosti řešeny českými soudy, provedení jejich komparace a zjištění motivace jejich pachatelů.

ABSTRACT

ZEMÍNOVÁ, R. *Disinformation in the Czech Internet Environment: Bachelor Thesis*. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2025. 54 pgs. Supervisor: doc. JUDr. PhDr. Jiří Bílý, CSc.

Key words: internet, cyberspace, misinformation, social networks, punishment

The bachelor's thesis deals with the issue of disinformation appearing in the Czech internet environment, particularly on social networks. The first part of the thesis explains concepts related to the internet and disinformation. It then provides an overview of related criminal offenses under Czech criminal law, as well as methods of prevention. The practical part presents cases that have already been addressed by Czech courts in this context, including their comparison and an analysis of the perpetrators' motivations.

Obsah

Úvod.....	9
1 Cíl a metodika bakalářské práce	10
2 Definice a pojmy	11
2.1 Internet	11
2.2 Sociální sítě	12
2.3 Liberální společenské prostředí.....	13
2.4 Dezinformace	14
2.4.1 Stručná historie dezinformace.....	16
2.4.2 Charakteristické rysy dezinformací.....	17
2.5 Hybridní hrozby a hybridní válka	18
2.6 Šíření v prostředí internetu a aktuální trendy	19
2.6.1 Trollové a trolí farmy	23
3 Dezinformace v trestněprávní rovině	25
3.1 Šíření poplašné zprávy	28
3.2 Hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob	29
3.3 Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod	29
3.4 Ostatní související trestné činy	30
4 Kazuistiky a komparace případů a jejich pachatelů	32
4.1 Tomáš Čermák – podpora a propagace terorismu.....	33
4.2 Patrik Tušl a Tomáš Čermák – nenávistné výroky o Ukrajincích	35
4.3 Patrik Tušl, Tomáš Čermák, Zdeněk Masár – pronásledování lékařů	37
4.4 Patrik Tušl, Zdeněk Masár, Jaromír Bestr – popírání holocaustu.....	39
4.5 Jana Peterková – šíření nepravdivých informací	40
4.6 Analýza případů, shodných rysů a motivace	41
5 Metody boje proti dezinformacím.....	44
5.1 Současné metody prevence v rámci EU	44

5.2	Současné metody prevence v České republice.....	44
5.3	Návrhy opatření v boji proti dezinformacím.....	45
6	Závěr	48
	Seznam použitých zdrojů	50

Úvod

Informační a komunikační technologie se v posledních desetiletích staly neodmyslitelnou součástí každodenního života. Téměř každý obyvatel České republiky má v domácnosti připojení k internetu nebo vlastní nějaké elektronické zařízení, které mu umožňuje vstoupit do online světa. Obrovská síť internetu poskytuje prostor pro velké množství činností a lidé jsou s internetem v současné době silně propojeni.

V posledních letech se internet, a především pak sociální sítě staly klíčovým prostorem pro veřejnou komunikaci, výměnu informací a sociální interakci. Souběžně s tímto vývojem se však ve velké míře rozšířily i související negativní fenomény jako kyberkriminalita, kyberšikana, šíření poplašných zpráv, nenávistné projevy a zejména dezinformace. Tyto fenomény pak vyvolávají závažné obavy o bezpečí v digitálním prostoru včetně jejich dopadů na společnost a jsou jedním z nejdiskutovanějších témat. Největší vliv na šíření dezinformací ve virtuálním prostředí mělo jednoznačně onemocnění covid-19, které společnost začalo silně rozdělovat a poté i stále trvající válka na Ukrajině.

Vzhledem k rostoucím hrozbám spojeným s dezinformacemi se problematikou šíření nepravdivých informací a jejich dopadem na společnost začaly intenzivně zabývat i státní instituce a bezpečnostní složky. Policie České republiky monitoruje trestnou činnost v online prostředí prostřednictvím několika specializovaných útvarů, přičemž klíčovou roli hraje Národní centrála proti organizovanému zločinu (NCOZ) a Odbor kybernetické kriminality. Tyto složky se zaměřují na vyšetřování a potírání šíření dezinformací, které mohou naplňovat skutkovou podstatu trestných činů dle trestního zákoníku – například šíření poplašné zprávy (§ 357), podněcování k nenávisti (§ 356), hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob (§ 355) či vyhrožování (§ 353).

Zvyšující se objem nepravdivých a manipulativních informací šířených v online prostoru představuje nejen bezpečnostní hrozbu, ale také výzvu pro ochranu demokratických hodnot a svobody projevu.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

V první kapitole bakalářské práce jsou představeny cíle a zvolená metodika. Hlavním cílem práce je provedení komparace reálných případů, které vedly k odsouzení v souvislosti s šířením dezinformací, se zaměřením na společné znaky pachatelů, metody šíření a následky těchto činů. Vedlejším cílem práce je návrh opatření pro zlepšení postupů při identifikaci a eliminaci dezinformací v online prostředí.

Metodologický přístup této práce spočívá v kombinaci teoretické a praktické analýzy. Teoretická část se zaměřuje na definování dezinformací, jejich historický kontext a právní aspekty, které umožňují jejich postih v rámci českého právního systému. Součástí bude také přehled nejvýznamnějších trestných činů souvisejících se šířením nepravdivých informací, včetně jejich společenských dopadů.

Praktická část práce se soustředí na případové studie jednání konkrétních osob – Patrika Tušla, Tomáše Čermáka a Jany Peterkové, kteří jsou známi svým působením v oblasti dezinformací a nenávistných projevů. Tyto případy budou podrobeny analýze s důrazem na zjištění shodných rysů jednání pachatelů, jejich motivaci a právní důsledky daného jednání. Analýza těchto konkrétních a zároveň mediálně známých případů poskytne podklady pro možné legislativní úpravy a formulaci doporučení pro efektivnější postupy v oblasti prevence a regulace dezinformací.

Závěry této práce mohou přispět k širší debatě o regulaci dezinformací, a to nejen v oblasti trestního práva a postihu dezinformací, ale také v kontextu mediální gramotnosti a prevence v rámci zvyšování informovanosti o rizicích dezinformací a minimalizaci negativních dopadů šíření dezinformací ve veřejném prostoru v České republice.

2 Definice a pojmy

Tato část bakalářské práce se zaměřuje na podrobnou analýzu a jasné vymezení klíčových pojmů, které jsou nezbytné pro hlubší porozumění dané problematice. Mezi těmito základními a vysoce relevantními termíny se nachází především pojem kyberprostor, jenž označuje specifický virtuální prostor, který vzniká propojením počítačových sítí a širokého spektra digitálních technologií. Tento koncept kyberprostoru zahrnuje všechny formy online komunikace, digitální infrastrukturu, stejně jako různé interakce mezi jednotlivými uživateli na internetu, jež probíhají prostřednictvím různých platforem a aplikací. Kyberprostor tedy představuje komplexní síť, kde jsou uchovávány, zpracovávány a vyměňovány informace, a to napříč různými technologickými a komunikačními prostředími. Vymezení tohoto pojmu se rovněž nachází v legislativním rámci, konkrétně v zákoně o kybernetické bezpečnosti č. 181/2014 Sb., kde je kyberprostor definován v § 2 písm. a) jako: „*digitální prostředí umožňující vznik, zpracování a výměnu informací, tvořené informačními systémy, a službami a sítěmi elektronických komunikací.*“¹ Tato definice reflektuje nejen technologický, ale i právní aspekt kyberprostoru, který je klíčový pro pochopení a správu kybernetických rizik a hrozeb.

2.1 Internet

Internet měl svůj počátek jako vojenský projekt, který vznikl v 60. letech 20. století, přičemž jeho primárním cílem bylo zajistit bezpečnou a odolnou komunikační síť, která by byla schopná fungovat i v případě různých krizových situací, například během vojenských konfliktů. Postupně, jak se technologie vyvíjela a stala dostupnější, internet začal pronikat i do civilního sektoru a jeho využití se rapidně rozšířilo. Dnes je internet nezbytnou součástí každodenního života, a to nejen pro jednotlivce, ale i pro firmy, organizace a vlády po celém světě. Internet představuje celosvětovou síť vzájemně propojených počítačů a dalších zařízení, která umožňuje přenos dat, sdílení informací a komunikaci mezi těmito zařízeními bez ohledu na geografickou vzdálenost. Díky této síti je možné být tzv. „online“, což znamená, že uživatelé mohou kdykoliv přistupovat k informacím, komunikovat s ostatními lidmi nebo vykonávat různé činnosti, jako je nakupování, práce či vzdělávání, prostřednictvím digitálních platforem. V odborné literatuře se můžeme setkat s různými definicemi internetu například:

¹ RAMEŠOVÁ, K. *Právní regulace kybernetické bezpečnosti a její meze*. Praha: C.H. Beck, 2023, s.17.

„Internet je decentralizovaná celosvětová síť spojující počítače různých vlastníků, která je odolná proti výpadku jedné nebo několika částí. Umožňuje sdílení dat, používání e-mailu a mnoho dalších služeb. Internet nekontroluje žádná autorita a celý systém je vybudován tak, aby se řídil sám“² Tento vývoj a neustálý růst internetu ukazují, jak zásadní roli dnes hraje v našem životě.

Hlavními funkcemi internetu jsou:

- Vyhledávání informací
- Komunikace ve formě e-mailových zpráv, videohovorů, chatů apod.
- Práce a vzdělávání
- Zábava
- Nakupování

2.2 Sociální síť

Sociální síť (z anglického pojmu social network) jsou online platformy umožňující registrovaným uživatelům komunikovat, sdílet informace, fotografie či videa. Mezi nejznámější patří Facebook, WhatsApp, YouTube, Instagram a TikTok. V současnosti existují stovky sociálních sítí, které využívá přibližně polovina světové populace. Největší z nich jsou převážně amerického a čínského původu, přičemž první místo dlouhodobě zaujímá Facebook s více jak 3 miliardami aktivních uživatelů.³

Původně byly sociální sítě vytvořeny pro propojení lidí, avšak firmy i jednotlivci brzy objevili jejich potenciál pro marketing a generování zisku. To zahrnuje spolupráci s influencery, reklamní příspěvky či firemní profily. Influencer marketing, tedy spolupráce s osobami s významným vlivem na sociálních sítích, se stal klíčovým nástrojem pro oslovování potenciálních zákazníků a podporu růstu značky.⁴ Sociální síť lze však vnímat jako dvojsečný nástroj. Ačkoli tyto platformy umožňují navazování kontaktů a podporují pozitivní interakce, zároveň mohou být využívány k šíření škodlivých a toxických názorů. V některých případech se dokonce stávají prostředkem pro šíření nenávisti, násilí či předsudečného jednání.

V České republice využívá sociální sítě 63 % obyvatel starších 16 let, což představuje 5,5 milionu lidí. Nejčastěji je používají lidé ve věku 16–24 let (99 %). Ve

² BLAŽKOVÁ, M. *Jak využít internet v marketingu: krok za krokem k vyšší konkurenceschopnosti*, Praha: Grada, 2025 s.13.

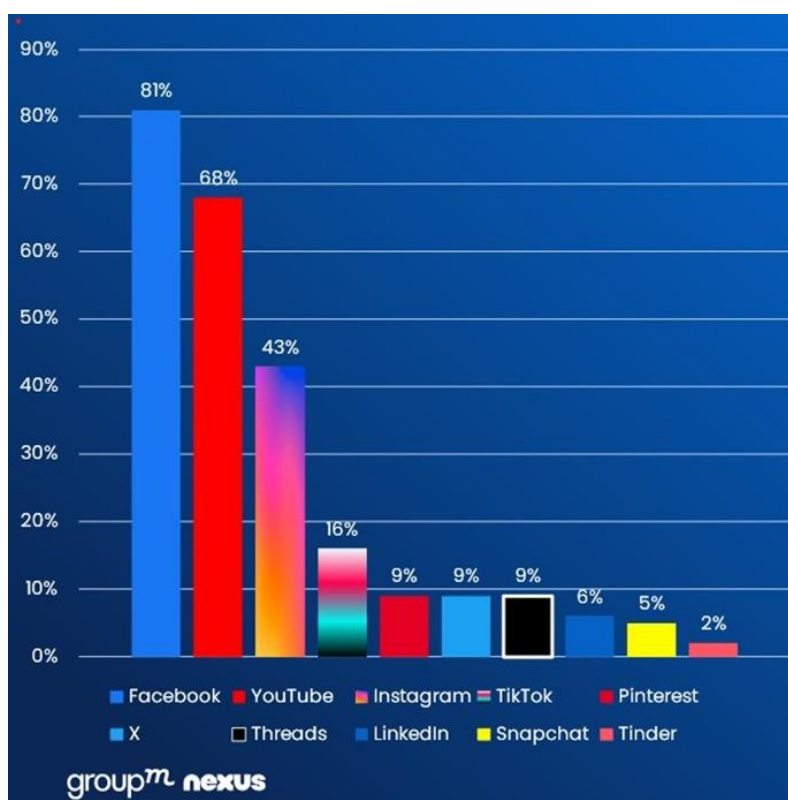
³ Anon., 8.2.2024. Facebook slaví 20 let a 3 miliardy uživatelů. !Argument. [online]. © 2017–2025 [cit. 2025-02-10]. Dostupné z: <<https://casopisargument.cz/55389>>.

⁴ HÁJKOVÁ, K., 5.6.2024. Sociální sítě v online marketingu. MarketingPPC. [online] [cit. 2025-02-10]. Dostupné z: <<https://www.marketingppc.cz/socialni-site/socialni-site-marketing/>>.

věkové skupině 45–54 let je to 73 %, zatímco u lidí nad 75 let pouze 6 %. Sociální síť využívá o něco více žen než mužů.⁵

Sociální síť se také stává důležitým zdrojem zpravodajství. V České republice je pro 27 % lidí Facebook hlavním zdrojem zpráv a pětina týdních uživatelů Facebooku na něm zpravodajské články sdílí a komentuje.⁶

Obr. 1: Dosah sociálních sítí v české populaci 18+ (%), zdroj: Median, adMeter q2/2024⁷

2.3 Liberální společenské prostředí

Limity pro šíření informací v rámci Ústavy České republiky, konkrétně v ústavních zákonech – ústavní zákon č. 1/1993 Sb. a Listina základních práv a svobod

⁵ Anon., 5.1.2025. Češi na sociálních sítích zase strávili o něco víc času. MediaGuru.cz [online] [cit. 2025-02-12]. Dostupné z: <<https://www.mediaguru.cz/clanky/2025/01/cesi-na-socialnich-sitich-zase-stravili-o-neco-vic-casu/>>.

⁶ Anon., 21.2.2025. Výzkum: Sociální síť jsou v Česku důležitým zdrojem zpravodajství pro téměř polovinu uživatelů. Marketing Journal. [online] © 2004-2020 Focus Agency, s.r.o. [cit. 2025-02-15]. Dostupné z: <https://www.focus-age.cz/m-journal/aktuality/vyzkum--socialni-site-jsou-v-cesku-dulezitym-zdrojem-zpravodajstvi-pro-temer-polovinu-uzivatelu__s288x17729.html>.

⁷ Anon., 5.1.2025. Češi na sociálních sítích zase strávili o něco víc času. MediaGuru.cz [online] [cit. 2025-02-12]. Dostupné z: <<https://www.mediaguru.cz/clanky/2025/01/cesi-na-socialnich-sitich-zase-stravili-o-neco-vic-casu/>>.

(která je součástí ústavního pořádku) - Ústavní zákon č. 2/1993 Sb. jsou navrženy tak, aby zachovávaly rovnováhu mezi svobodou projevu a ochranou jiných práv a veřejného zájmu. Tyto právní předpisy stanovují, že svoboda projevu je základním právem, které je nezbytné pro demokratickou společnost, ale zároveň musí být vyvažováno odpovědností za ochranu práv ostatních a zajištění veřejného pořádku. Svobodu projevu v České republice konkrétně upravuje článek 17 Listiny základních práv a svobod, jenž zaručuje každému právo na svobodnou výměnu názorů a informací, přičemž cenzura je podle tohoto článku nepřípustná. Tato práva však nejsou absolutní a mohou být v určitých případech zákonem omezena. Omezit svobodu projevu lze v zájmu ochrany práv a svobod jiných osob, bezpečnosti státu, veřejného pořádku nebo veřejného zdraví, stejně jako v souvislosti s trestnými činy, jako je šíření nenávisti, pomluvy, popírání genocidy nebo šíření poplašné zprávy. Kromě toho jsou státní orgány a veřejné instituce povinny poskytovat informace o své činnosti a rozhodování, přičemž přístup k některým citlivým údajům může být omezen z důvodů ochrany utajovaných skutečností, osobních údajů nebo obchodního tajemství.⁸ Tento právní rámec tedy zajišťuje širokou svobodu šíření informací, ale zároveň stanovuje jasné limity a pravidla, která chrání nejen veřejný zájem, ale i práva jednotlivců. Ochrana svobody projevu má za cíl umožnit lidem vyjadřovat své myšlenky, názory a postoje, stejně jako je přijímat od ostatních.⁹

2.4 Dezinformace

Podle oficiálních stránek Ministerstva vnitra České republiky je pojem definován následovně: Pojem „dezinformace“ znamená šíření záměrně nepravdivých informací, obzvláště pak státními aktéry nebo jejich odnožemi vůči cizímu státu nebo vůči médiím, s cílem ovlivnit rozhodování nebo názory těch, kteří je přijímají. Je pozoruhodné, že tento dnes mezinárodně užívaný pojem pochází nejspíš z ruského дезинформация [dezinformacija], který byl prvně zaznamenán v roce 1949 (jak uvádí např. Oxford English Dictionary).¹⁰ Někdy je také ve spojitosti s dezinformací používán moderní výraz fake news, který je obvykle vnímám jako anglický ekvivalent slova, i když ne všichni autoři staví oba výrazy na stejnou úroveň.

⁸ HUSSEINI, F. *Listina základních práv a svobod: komentář*, Praha: C.H. Beck, 2021, s.510.

⁹ HUSSEINI, F. *Listina základních práv a svobod: komentář*, Praha: C.H. Beck, 2021, marg. č. 20.

¹⁰ Anon. Definice dezinformací a propagandy. Ministerstvo vnitra České republiky. [online] © 2025 Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2025-02-15]. Dostupné z: <<https://mv.gov.cz/clanek/definice-dezinformaci-a-propagandy.aspx>>.

Ve spojitosti s dezinformacemi je třeba zmínit ještě další pojmy, mezi něž patří propaganda, tj. cílené šíření informací a myšlenek, dále pojem misinformace, tj. neúmyslně nesprávné informace pod které se dají shrnout zavádějící informace, podvrhy, nesprávně interpretované nebo zcela nepravdivé zprávy, lživý obsah vytvořený za účelem virálního šíření a zisku z reklamy, politicky motivované polopravdy či jiná manipulativní sdělení ačkoliv nejsou šířeny systematicky.¹¹ V češtině lze pojem misinformace přeložit jako fáma.¹² Společným znakem těchto pojmů je přijetí názorů na základě zavádějících nebo nepravdivých informací.

Mezi uvedenými kategoriemi mohou existovat různé přechody a jejich výskyt může být současný. Tyto jevy jsou běžnou součástí veřejné diskuse v demokratické společnosti, a proto většina z nich nepřitahuje pozornost vedoucích složek demokratického státu, neboť spadají do rámce svobody projevu. Co je však pro bezpečnost státu důležité jsou dezinformace a propaganda, které mohou mít vliv na vnitřní bezpečnost státu.¹³

Dezinformace představují riziko tím, že svůj původ záměrně skrývají nebo zkreslují podobně jako padělané produkty. Často neuvádějí žádné informace o svém zdroji a nikdy nezaručují pravdivost či důvěryhodnost svého obsahu. Velká část obsahu zveřejňovaného dezinformačními platformami může vycházet z reálných faktů, avšak často je doplněna smyšlenými nebo zkreslenými informacemi. Tento přístup dodává dezinformacím zdánlivou věrohodnost, což usnadňuje jejich šíření a přijetí veřejností.

V některých případech na sebe navazující odkazy na zdroje mohou způsobit, že původní podvržená dezinformace s neprokázaným zdrojem je postupně převzata i seriózními médii. Spolehlivá média naopak důkladně ověřují své zdroje, prezentují ověřená fakta a v případech, kde nejsou dostupná, jasně oddělují fakta od domněnek či názorů. Nesou odpovědnost za přesnost svých informací, což zahrnuje i případné zveřejnění opravy a omluvy v případě chyby.¹⁴ Další nebezpečí dezinformací je dané tím, že nebývají cílené na jednu konkrétní osobu, ale mají vyvolat nedůvěru ve společnosti. Hlavním cílem je tak ovlivňování veřejného mínění např. v předvolebním

¹¹ Slovníček klíčových pojmů v oblasti boje proti dezinformacím s dopadem na vnitřní bezpečnost. Ministerstvo vnitra České republiky. [online] © 2025 Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2025-02-15]. Dostupné z: <<https://mv.gov.cz/soubor/krit-slovnicek-pojmu-v-boji-proti-dezinformacim-20230104-pdf.aspx>>.

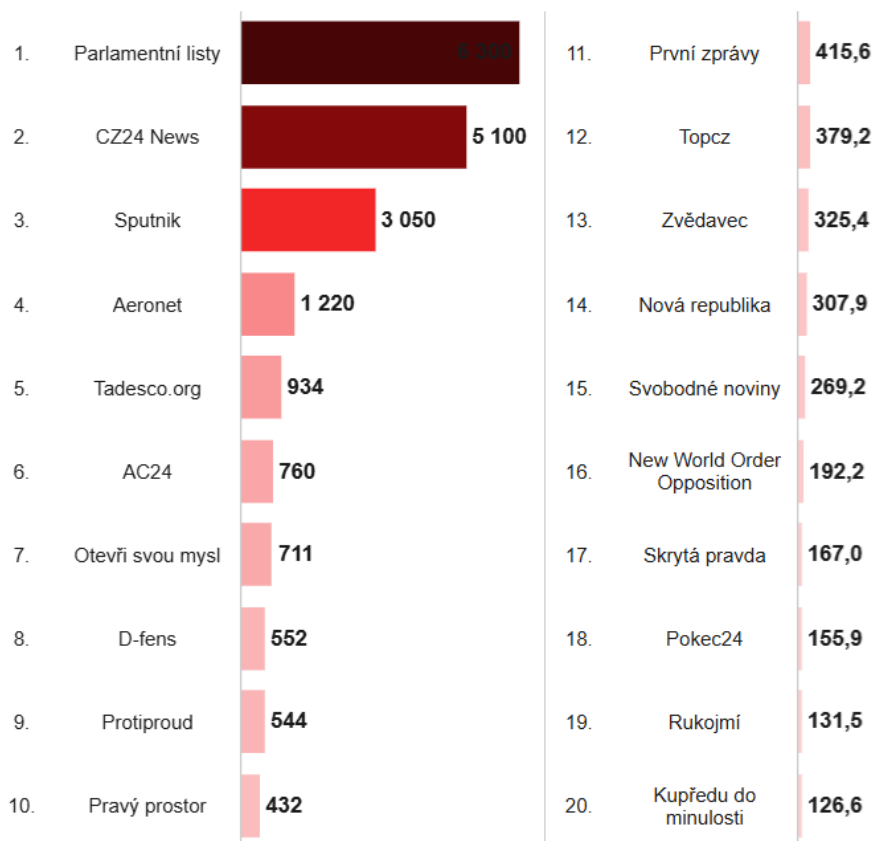
¹² GREGOR, M., MLEJNKOVÁ, P. *Nejlepší kniha o fakenews*, Brno: CPress, 2018, s.8.

¹³ Anon. Definice dezinformací a propagandy. Ministerstvo vnitra České republiky. [online] © 2025 Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2025-02-15]. Dostupné z: <<https://mv.gov.cz/clanek/definice-dezinformaci-a-propagandy.aspx>>.

¹⁴ Tamtéž

období, poté posílení určitých politických nebo ideologických zájmů, dále rozdělit a polarizovat společnost a zejména zpochybnit důvěru v demokratické instituce a média.

Obr. 2: 20 nejnavštěvovanějších dezinformačních webů v ČR (měsíční návštěvnost v tis.)¹⁵

2.4.1 Stručná historie dezinformace

Jak již bylo zmíněno, pojem pochází nejspíš z ruského jazyka, kdy se objevil v roce 1949 a od té doby začal být hojně používán. Manipulace s informacemi však nejsou fenomén poslední doby a lidskou civilizaci provází po staletí. Přestože se jejich formy a metody v průběhu času měnily, základní princip zůstává.

První záznam pochází ze starověkého Říma, kdy se Marcus Antonius setkal s Kleopatrou. Jeho politický nepřítel Octavius Augustus proti němu vedl kampaň pomocí krátkých úderných sloganů napsaných na mincích. Augustus se následně stal

¹⁵ Anon., 20.9.2022. Dezinformace. Česko v datech [online] © 2025, Česko v datech [cit. 2025-03-03]. Dostupné z: <<https://ceskovdatech.cz/clanek/176-dezinformace/>>.

prvním římským císařem.¹⁶ Stejně tak další vládcí napříč stoletími využívali falešné zprávy k diskreditaci protivníků. Později ve středověku dominovala církevní propaganda k ovládnutí mas. Během inkvizice byly šířeny falešné zprávy o kacířích a čarodějnicích, což vedlo k jejich pronásledování a popravám. V 18. a 19. století bylo využíváno šíření falešných zpráv v tisku v rámci válečných konfliktů např. k podpoře mobilizace obyvatelstva. S rozvojem dalších médií jako rozhlas a televize byly opět dezinformace šířeny nejčastěji v souvislosti s válečnými konflikty 20. století. Za druhé světové války dominovala nacistická propaganda o německé nadřazenosti a za studené války zase sovětská tajná služba KGB ve spolupráci s východoněmeckou Stasi tvrdila, že virus HIV vyvinuly v tajné laboratoři Spojené státy.¹⁷ Některé dezinformace však ve veřejném prostoru kolují jen proto: „aby zakryly následky jiných dezinformací, které zašly až příliš daleko.“¹⁸ Rozvoj internetu a sociálních sítí v 21. století každopádně umožnily dezinformacím šířit se rychlostí, jaká dříve nebyla možná.

2.4.2 Charakteristické rysy dezinformací

Dezinformace mají několik typických vlastností, které je odlišují od běžných nepřesností nebo mylných informací a mohou lidem pomoci usnadnit jejich rozeznání. Dezinformace totiž cílí primárně na jednoduché principy lidské psychiky, které v kritických situacích upřednostňují pocity místo racionálního myšlení. V knize *Vzpousta deprivantů* lze najít zmínku o tom, že lidé mají mimořádnou schopnost nacházet ospravedlnění pro téměř jakékoli jednání či názor, bez ohledu na jeho oprávněnost.¹⁹

Mezi hlavní charakteristické rysy dezinformací patří:

Emoce – Emoce hrají zásadní roli v našem rozhodování. Pokud je pravda příliš složitá nebo nevyvolává žádné emoce, zájem či pozitivní reakce, může být v konfrontaci s nepravdou snadno potlačena. Pokud článek nebo komentář vyvolává silný hněv či strach a cítíte se po jeho přečtení rozrušeni, je dobré se na chvíli zastavit, zamyslet se a kriticky zhodnotit jeho zdroj.²⁰

¹⁶ POSETTI, J. et. al. *Journalism, 'Fake News' & Disinformation*, Paris: UNESCO, 2018. s. 15.

¹⁷ KOLOMAZNÍK, T., SARVAŠ, Š., ROD, Z. *Proč věříme dezinformacím? Strategická komunikace jako možná cesta z bludného kruhu*, Praha, 2024, s.39.

¹⁸ ARIELY, D. *Nesmyslnost: jak je možné, že racionálně uvažující lidé uvěří neracionálním "pravdám"?* Praha: Práh, 2024. s.46.

¹⁹ KOUKOLÍK, F., DRTILOVÁ, J. *Vzpousta deprivantů: nestvůry, nástroje, obrana*. Praha: Galén, 2006. s.139.

²⁰ ALVAROVÁ, A. *Průmysl lži: propaganda, konspirace a dezinformační válka*. Praha: Stanislav Juhaňák – Triton, 2017. s. 225.

Jednoduchost – Čím jednodušší a srozumitelnější je dezinformační sdělení, tím snadněji a rychleji se šíří mezi lidmi. Hlavním cílem tvůrců dezinformací je formulovat sdělení tak, aby mu široké publikum porozumělo okamžitě, bez nutnosti hlubšího zamýšlení se nad jeho obsahem nebo ověřování faktických informací.²¹ Stručná, úderná sdělení, která často využívají zjednodušené narativy, jsou schopna zasáhnout široké spektrum lidí, bez ohledu na jejich vzdělání nebo znalosti daného tématu. Komplexní témata jsou v dezinformacích redukována na jednoduché slogany, které se snáze zapamatují a jsou dále sdíleny, aniž by byla ověřována jejich pravdivost. Díky této jednoduchosti dezinformace získávají virální potenciál, což znamená, že se mohou rychle šířit napříč sociálními sítěmi, diskusními fóry a dalšími digitálními platformami.

Vytváření společného nepřítele – Negativní emoce, zejména nenávist, hrají klíčovou roli v šíření dezinformací. Pokud autor spojí tuto emoci s konkrétním viníkem, jeho sdělení získává větší účinek. Dezinformace, které mají jasně definovaného „nepřítele“, jsou snáze uvěřitelné a lidé se s nimi lépe ztotožní. Zvláště účinné jsou ty, které cílí na konkrétní jednotlivce nebo skupiny, protože přispívají k rozdělování společnosti na my vs. oni.²²

Absence ověřitelných zdrojů i autora – Dle zmínky v komiksu magazínu New Yorker: „*Na internetu nikdo nepozná, že jsi pes.*“²³ Dezinformace obvykle nemají spolehlivé zdroje, jejich původ není dohledatelný a zdroj je zcela anonymní či fiktivní což ztěžuje jejich ověření. Často se opírají o anonymní svědky, "tajné dokumenty" nebo nepodložené tvrzení. Šíří je falešné účty, neexistující experti nebo pochybné weby. Někdy nelze ani rozeznat, jestli psal text člověk nebo nějaký robot s umělou inteligencí. K ověřování informací proto v českém prostředí vznikly servery: www.hoax.cz, www.manipulatori.cz, www.demagog.cz, www.hatefree.cz apod.²⁴

2.5 Hybridní hrozby a hybridní válka

Hybridní hrozby představují komplexní jev, který vzniká kombinací různých prvků a jejich vzájemného propojení, čímž vytváří mnohohrstevnatou a sofistikovanou formu ohrožení. Při vedení konfliktů se využívají nástroje ze všech oblastí moci. Státní i nestátní aktéři často usilují o dosažení svých politických cílů prostřednictvím

²¹ ALVAROVÁ, A. *Průmysl lži: propaganda, konspirace a dezinformační válka*. Praha: Stanislav Juhaňák – Triton, 2017. s. 90

²² NUTIL, P. *Média, lži a příliš rychlý mozek: průvodce postpravdivým světem*. Praha: Grada Publishing, a.s, 2018. s.151-157.

²³ BOESE, A. *Hroši žerou trpaslíky !* Brno: CPress, 2019. s.119.

²⁴ KOPECKÝ, K., 13.10.2018. Jak si ověřit informace na internetu? E-bezpeci.cz [online] [cit. 2025-02-15]. Dostupné z: <<https://www.e-bezpeci.cz/index.php/trocha-teorie/jak-si-overit-informace-na-internetu>>.

kombinace otevřených i skrytých strategií, které jsou pečlivě koordinovány napříč různými mocenskými dimenzemi, přičemž mnohdy ignorují pravidla mezinárodního řádu.²⁵

V rámci severoatlantické aliance NATO je pak hybridní válka definována jako: *„Ozbrojený konflikt vedený kombinací nevojenských a vojenských prostředků s cílem jejich synergickým efektem přinutit protivníka k učinění takových kroků, které by sám o sobě neučinil. Alespoň jednou stranou konfliktu je stát. Hlavní roli při dosažení cílů války hrají nevojenské prostředky v podobě psychologických operací a propagandy, ekonomických sankcí, embarg, kriminálních aktivit, teroristických aktivit a jiných subverzivních aktivit obdobného charakteru. Vojenské operace útočníka jsou vedeny na zapřenou nepravidelnými silami kombinujícími symetrické a asymetrické způsoby vedení bojové činnosti proti celé společnosti a zejména proti jejím politickým strukturám, orgánům státní správy a samosprávy, ekonomice státu, morálce obyvatelstva a ozbrojeným silám.“*²⁶ Tato definice zdůrazňuje, že hybridní válka není omezena pouze na tradiční vojenské střety, ale zahrnuje i širokou škálu nevojenských aktivit zaměřených na destabilizaci protivníka. Klíčovým aspektem je použití nepravidelných sil a kombinace symetrických a asymetrických způsobů vedení bojové činnosti, což ztěžuje identifikaci útočníka a komplikuje obranné strategie napadeného státu.

2.6 Šíření v prostředí internetu a aktuální trendy

Dezinformace na internetu a sociálních sítích představují vážný problém, který se v digitální éře výrazně rozšířil. Klíčovým faktorem jejich rychlého šíření je především snadná dostupnost a okamžitá distribuce obsahu. Sociální sítě umožňují dezinformacím rychle získat velký dosah, protože uživatelé často přijímají informace automaticky, aniž by je pečlivě ověřovali – zejména pokud pocházejí od jejich přátel či rodiny. Navíc algoritmy těchto platform často upřednostňují kontroverzní nebo emocionálně silné příspěvky, což ještě více podporuje jejich viditelnost a šíření na úkor ověřených informací.

²⁵ Anon. Co jsou hybridní hrozby. Ministerstvo vnitra České republiky. [online] © 2025 Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2025-02-27]. Dostupné z: <<https://mv.gov.cz/clanek/co-jsou-hybridni-hrozby.aspx>>.

²⁶ KRÍŽ, Z., SHEVCHUK, Z., ŠTEVKOV, P. *Hybridní válka jako nový fenomén v bezpečnostním prostředí Evropy*. Praha: Jagello 2000, 2015. s.8.

Dalším faktorem je existence komunit na sociálních sítích, kde se lidé sdružují podle svých zájmů a názorů. V takovém prostředí mají tendenci interagovat především s podobně smýšlejícími osobami, čímž se snižuje pravděpodobnost, že budou vystaveni odlišným pohledům nebo ověřeným informacím a mnohem snáze upevní své přesvědčení.²⁷ To usnadňuje šíření nepravdivých zpráv, které mohou být šířeny nejen kvůli senzaci, ale také za účelem finančního zisku nebo třeba propagace určité politické agendy. Dezinformace tak mohou sloužit jako nástroj manipulace veřejného mínění nebo upevňování konkrétních postojů.

Proto je důležité, aby uživatelé sociálních sítí vyhledávali spolehlivé zdroje a kriticky přistupovali k neověřeným informacím. Omezování šíření dezinformací by nemělo být pouze odpovědností jednotlivců, ale také samotných platform a celé společnosti.

Lidé mají přirozenou tendenci přijímat nové informace jako pravdivé, pokud k danému tématu dosud nemají vytvořený emoční vztah. Tento jev není nutně způsoben leností, ale spíše efektivním fungováním lidského mozku, který se snaží šetřit energii při zpracování informací.²⁸

V posledních pěti letech (2020–2025) se objevilo několik významných dezinformačních narativů, které ovlivnily veřejné mínění a společenskou debatu. Mezi nejvýznamnější patří:

- Dezinformace spojené s pandemií COVID-19 - Šířily se teorie, že virus SARS-CoV-2 byl vytvořen jako biologická zbraň různými mocnostmi či elitami, jako je Bill Gates. Objevovaly se neověřené rady, jako užívání alkoholu, česneku, kouření či omývání se chlórem jako prevence či léčba nemoci.²⁹ Šířily se nepravdivé informace o nebezpečnosti vakcín, včetně tvrzení o implantaci mikročipů nebo změně lidské DNA.³⁰
- Dezinformace týkající se války na Ukrajině – Šířily se narativy ospravedlňující ruské jednání nebo zpochybňující jeho agresivní

²⁷ TÁBORSKÝ, J. *V síti (dez)informací: proč věříme alternativním faktům*. Praha: Grada Publishing, 2020. s. 100-119.

²⁸ GREGOR, M., MLEJNKOVÁ, P. *Nejlepší kniha o fakenews*, Brno: CPress, 2018. s.80.

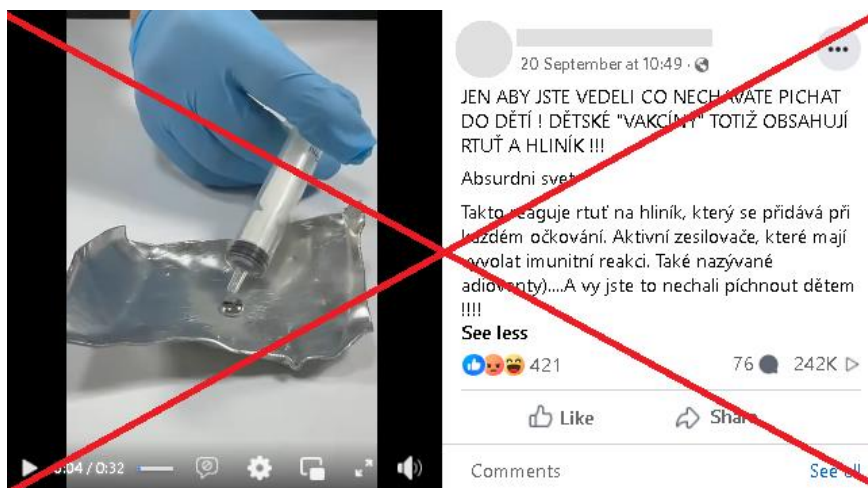
²⁹ Anon. Koronavirus: Přehled hlavních dezinformačních sdělení. Centrum proti hybridním hrozbám. [online] © 2025 Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2025-02-20]. Dostupné z: <<https://mv.gov.cz/chh/clanek/koronavirus-prehled-hlavnich-dezinformacnich-sdeleni.aspx>>.

³⁰ KRUPKA, J., 31.12.2020. O čem se nejvíc lhalo na internetu? Přinášíme pět dezinformací roku. Deník.cz [online]. © VLTAVA LABE MEDIA a.s. [cit. 2025-02-18]. Dostupné z: <https://www.denik.cz/z_domova/top-pet-fakenews.html>.

povahu.³¹ Objevovala se tvrzení, že Ukrajina je zodpovědná za eskalaci konfliktu nebo že páchá zločiny proti vlastnímu obyvatelstvu.

- Dezinformace o 5G sítích – S rozvojem 5G technologií se šířily teorie spojující 5G s negativními zdravotními účinky nebo s šířením COVID-19.³²

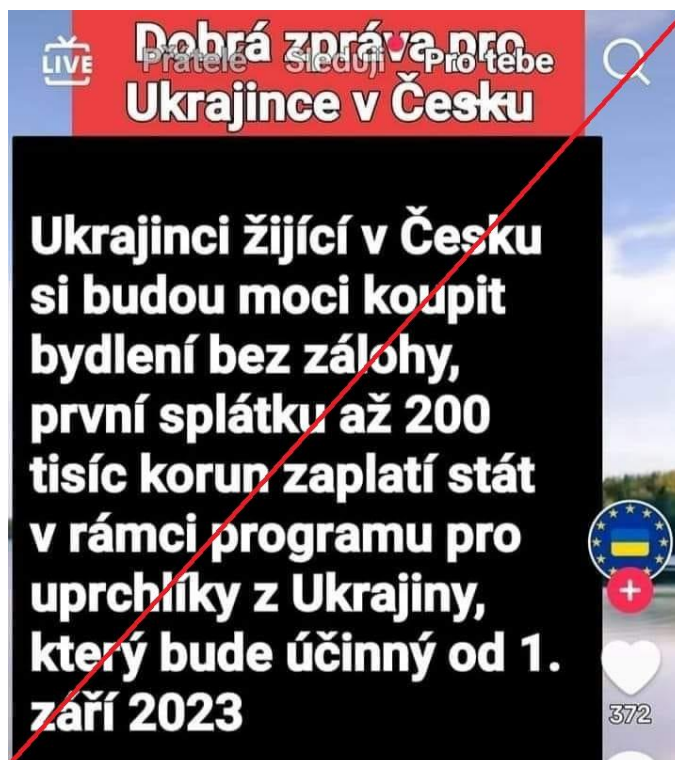
Níže jsou uvedeny některé příklady zjištěných dezinformací převážně ze sociálních sítí.

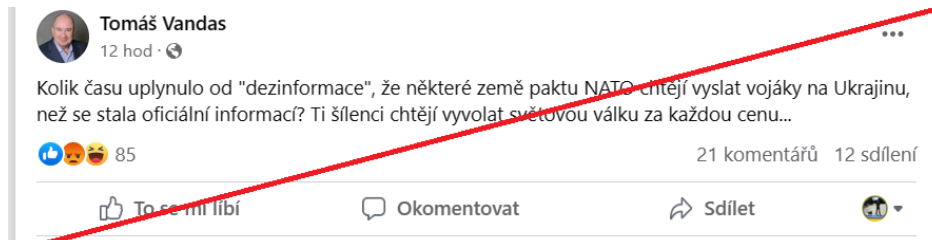
Dostupné z: <https://manipulatori.cz/ockovaci-vakciny-rtut-neobsahuji/>

³¹ Anon., 29.6.2023. Jak se rodí ideologie: vědci popsali pět českých dezinformačních profilů. Akademie věd České republiky. [online] © Středisko společných činností AV ČR, v. v. i. [cit. 2025-02-18]. Dostupné z: <<https://www.avcr.cz/cs/fotoreportaze/Jak-se-rodí-ideologie-vedci-popsali-pet-ceskych-dezinformacnich-profilu/>>.

³² Anon. 3.2.2020. Rizika expozice člověka elektromagnetickému poli vysílačů sítí 5G. MPO. [online] © Copyright 2005–2024 MPO [cit. 2025-03-01]. Dostupné z: <<https://mpo.gov.cz/cz/e-komunikace-a-posta/elektronicke-komunikace/koncepce-a-strategie/rizika-expozice-cloveka-elektromagnetickemu-poli-vysilacu-siti-5g--252602/>>.

Dostupné z: <https://manipulatori.cz/ne-ukrajinci-opravdu-nebudou-moci-kupovat-byty-bez-zalohy/>

Dostupné z: <https://manipulatori.cz/zeme-nato-se-nechystaji-poslat-sve-vojaky-na-ukrajinu/>

Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/5g-site-v-cesku-hoax-nepravdive-informace-meteoradar-chmu_2008141540_ako

2.6.1 Trollové a trollí farmy

Trol nebo troll je postava z mytologie severských států. Význam tohoto slova v překladu znamená zlý duch. Z tohoto důvodu zřejmě přebrala i internetová komunita označení pro šířitele polopravd a dezinformací, neboť se taková osoba snaží do veřejných diskusí přidávat kontroverzní, agresivní a nenávistné komentáře. Trollové začali v českém kyberprostoru fungovat nenápadně, vlastně „jsme trolly uvítali s otevřenou náručí. Pochybovali o všem, vysmívali se všemu, byli jedni z nás. Jenže pak jsme se najednou uchechtávat přestali. Humor vystřídala organizovaná nenávist s bubínky a písňálami. Zuřivá nenávist. Někteří z nás zavěřili. Tohle není české, to je něco nového, cizího. Přišlo to zvenčí a „nějak“ to do nás vstoupilo“.³³ Dále se Alvarová ve své publikaci zmiňuje, že v ruském Petrohradě sídlila společnost s označením Centrum internetového výzkumu. Jednalo se v r. 2016 o první zjištěnou trollí farmu na světě na základě odhalení bývalé trollky Ljudmily Savčukové. Tehdy vyšlo najevo, jak Rusko v rámci moderní hybridní války systematicky manipuluje internetové diskuse prostřednictvím placených trollů. Tito technologicky i jazykově zdatní mladí Rusové i cizinci si vydělávají tím, že vystupují pod mnoha falešnými identitami a individuálně

³³ ALVAROVÁ, A. *Průmysl lži: propaganda, konspirace a dezinformační válka*. Praha: Stanislav Juhaňák – Triton, 2017. s.88.

nebo v organizovaných skupinkách se zapojují do debat na všech platformách, kde se řeší témata spojená s ruskými zájmy k šíření jejich propagandy. Cílem trollích farem je vygenerovat co nejvíce příspěvků a článků na určitá předem vybraná témata a poštvat proti sobě lidi.

3 Dezinformace v trestněprávní rovině

Dezinformace se v mezinárodním právu objevují především v souvislosti s pravidly vedení ozbrojených konfliktů, kde se odlišují od běžné komunikace a jsou součástí širšího spektra válečných strategií. Zatímco proradnost, tedy jednání, které zahrnuje podvod a zradu, je jednoznačně zakázána, válečné lži, včetně dezinformací, mají v rámci ozbrojených konfliktů právně vymezený rámec a jsou akceptovány jako taktiky. Tyto dezinformace jsou využívány v kombinaci s dalšími metodami, jako je kamufláž, léčky, či předstírané operace, které mají za cíl oklamat nepřítele a získat tak strategickou výhodu. Tento typ manipulace s informacemi je součástí širšího válečného úsilí, které zahrnuje různé formy psychologické a informační války.

Dalším významným právním aspektem je zařazení dezinformací mezi hybridní hrozby v rámci právního rámce Evropské unie. EU si je vědoma, že dezinformace mohou destabilizovat nejen jednotlivé státy, ale i celou unii, a proto vytvořila komplexní rámec, který má za cíl efektivně reagovat na tyto hrozby. EU poskytuje svým členským státům i partnerským zemím specializované týmy rychlé reakce, které jsou schopny čelit šíření dezinformací a rychle reagovat na jejich negativní dopady. V souvislosti s tím EU také přijala sankce proti subjektům a organizacím, které se podílejí na manipulaci s informacemi, zejména těm, které jsou spojeny s ruskými státem vlastněnými dezinformačními médii. Tato opatření jsou součástí širší strategie na ochranu veřejného prostoru a zachování stability v členských státech, čelících vlivu dezinformačních kampaní, jež mají potenciál narušit demokracii a veřejný pořádek.³⁴

Z pohledu českého práva, konkrétně zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku (dále jen trestní zákoník), nejsou pojmy jako dezinformace či propaganda nijak explicitně definovány ani právně ukotveny. Z tohoto důvodu není možné jednoznačně vymezit skutkovou podstatu trestného činu, který by spočíval výhradně v šíření nepravdivých, zavádějících nebo manipulativních informací. Samotné šíření takových informací tedy v českém právním prostředí nepředstavuje trestný čin, pokud nenaplnuje znaky jiného trestného jednání, například pomluvy, podněcování k nenávisti nebo šíření poplašné zprávy.

³⁴ Anon. Boj proti zahraničnímu vměšování a kybernetickým útokům. Evropská komise [online] [cit. 2025-03-01]. Dostupné z: <https://commission.europa.eu/topics/countering-information-manipulation/countering-foreign-interference-and-cyberattacks_cs>.

Trestní zákoník zároveň ve svých základních zásadách zdůrazňuje princip subsidiarity trestní represe. Tento princip znamená, že trestní právo by mělo být využíváno pouze jako krajní prostředek řešení společensky škodlivého chování, tedy až tehdy, kdy jiné, méně přísné právní nástroje nejsou dostatečné nebo účinné. Trestní postih by proto měl být aplikován pouze v případech, kdy neexistuje jiná možnost ochrany veřejného zájmu, čímž je zajištěna proporcionalita a spravedlnost při uplatňování práva.³⁵

Obecně lze však shrnout, že trestné činy související se šířením dezinformací lze rozdělit do pomyslných tří kategorií. První zahrnuje trestné činy zaměřené na samotné šíření dezinformačního obsahu. Druhou skupinu tvoří trestné činy spojené s výrobou či organizovaným šířením dezinformací. Třetí kategorií jsou trestné činy spáchané v důsledku víry v dezinformace, kdy pachatelé jednají na základě manipulativních nebo nepravdivých informací. Vždy je však uvedené jednání trestné jen pokud k němu došlo v rámci jednání, které by naplnilo znaky některé skutkové podstaty trestného činu uvedeného v trestním zákoníku. Z pohledu ministerstva vnitra jsou v této souvislosti možné trestné činy: § 181 Poškození cizích práv, § 184 Pomluva, § 345 Křivé obvinění, § 355 Hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob, § 356 Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod, § 357 Šíření poplašné zprávy, § 365 Schvalování trestného činu, § 364 Podněcování k trestnému činu, nebo § 404 projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka.³⁶ Zvláštní skupinu trestných činů představují dle Analýzy připravenosti České republiky čelit závažné dezinformační vlně takzvané „protiteroristické paragrafy“, zejména nově zavedená ustanovení § 312a až 312f trestního zákoníku.³⁷

Detailnější popis kriminality související s dezinformacemi, stejně jako profil pachatelů a obětí, je složitý. Důvodem je nízký počet trestných činů tohoto typu, které se dosud dostaly k soudu, z nichž vybrané budou podrobněji rozebrány v další kapitole této bakalářské práce – jde pouze o jednotky či nízké desítky případů. Proto je při určování charakteristik pachatelů nutné vycházet z obecných poznatků o širitelích

³⁵ ŠÁMAL, P. *Trestní zákoník: komentář*. III, § 272-421. 3. vydání. Praha: C.H. Beck, 2023. s. 185.

³⁶ Anon. Trestněprávní úprava. Centrum proti hybridním hrozbám. [online] © 2025 Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2025-02-21]. Dostupné z: <<https://mv.gov.cz/chh/clanek/dezinformacni-kampane-trestnepravni-uprava-trestnepravni-uprava.aspx>>.

³⁷ Anon., Analýza připravenosti České republiky čelit závažné dezinformační vlně. Centrum proti hybridním hrozbám. [online] © 2025 Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2025-02-26]. Dostupné z: <<https://mv.gov.cz/chh/clanek/analiza-pripravenosti-ceske-republiky-celit-zavazne-dezinformacni-vlne.aspx>>.

dezinformací. Šířitelů dezinformací mimo placených trolů je podle agentury STEM v běžné populaci kolem 5 %.³⁸

Konkrétní statistiky týkající se trestných činů souvisejících se šířením dezinformací nejsou v dostupných zdrojích detailně uvedeny, a to mimo jiné i z důvodu již zmíněné absence právního ukotvení samotného pojmu dezinformace v českém trestním právu. Přesto však existují některé trestné činy, jejichž skutková podstata může zahrnovat šíření nepravdivých informací nebo zavádějících informací, a tyto jsou v rámci právního systému monitorovány, i když nelze přesně určit, jak velký podíl těchto trestných činů souvisí přímo s šířením dezinformací, lze alespoň sledovat obecné kategorie deliktů, které se s touto problematikou mohou částečně překrývat. Mezi takové trestné činy patří například šíření poplašné zprávy, které postihuje úmyslné šíření lživých informací vyvolávajících veřejné znepokojení nebo paniku. Další kategorií je hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob, kde může být nepravdivý či manipulativní obsah využit k očerňování určité skupiny obyvatel. Rovněž sem spadá podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod, což se může týkat například dezinformací namířených proti menšinám, náboženským komunitám či jiným společenským skupinám.

Podle dostupných údajů došlo v roce 2024 k mírnému poklesu případů trestného činu hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob (§ 355 TZ). Zatímco v roce 2023 bylo evidováno 35 skutků, v roce 2024 tento počet klesl na 31 případů, což představuje pokles přibližně o 11 %. Naopak u trestného činu podněcování k nenávisti vůči národnostní, rasové, etnické nebo jiné skupině osob (§ 356 TZ) byl zaznamenán mírný nárůst. V roce 2023 bylo evidováno 72 případů, zatímco v roce 2024 tento počet vzrostl na 74 skutků, což odpovídá nárůstu o 2,8 %.³⁹ Data naznačují stabilní trend v oblasti trestných činů souvisejících s nenávistí, přičemž počet případů se meziročně mění pouze v rámci jednotek. Pokles u trestného činu hanobení národa či etnika může naznačovat lepší prevenci či nižší intenzitu veřejných projevů tohoto typu, zatímco nárůst u trestného činu podněcování k nenávisti ukazuje na trvalé riziko nenávistných projevů ve veřejném prostoru i na internetu.

Tato problematika je v současné době předmětem diskusí nejen na úrovni právní teorie, ale i v rámci širší společenské debaty o regulaci online prostoru a odpovědnosti

³⁸ Anon., 23.6.2020. Šířitelé dezinformací. STEM. [online] STEM © 2023 [cit. 2025-02-26]. Dostupné z: <<https://www.stem.cz/siritele-dezinformaci/>>.

³⁹ Anon., Pololetní zprávy o extremismu Odboru bezpečnostní politiky MV. Ministerstvo vnitra České republiky. [online] © 2025 Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2025-03-01]. Dostupné z: <<https://mv.gov.cz/clanek/pololetni-zpravy-o-extremismu-odboru-bezpecnostni-politiky-mv.aspx>>.

za šíření nepravdivých či zavádějících informací. Následující části se budou podrobněji věnovat jednotlivým trestným činům, jejich skutkovým podstatám, trestní odpovědnosti a případným právním důsledkům spojeným s jejich porušováním.

3.1 Šíření poplašné zprávy

Trestní zákoník převzal úpravu původního zákona č. 140/1961 Sb., který byl v roce 1990 novelizován s cílem umožnit odpovídající trestní postih v reakci na narůstající počet případů šíření poplašných zpráv. Smyslem § 357 je chránit veřejný pořádek, klidné soužití občanů a bezpečnost společnosti, přičemž jeho cílem je zabránit šíření nepravdivých informací, které by mohly vyvolat vážné obavy či narušit veřejný klid, kdy tento souhrn tvoří objekt trestného činu.⁴⁰ Vážnou obavu nebo znepokojení označuje psychický stav, kdy jedinec prožívá strach, nejistotu a obavy z budoucího vývoje. Pachatel musí mít úmysl tento stav vyvolat. Stejně jako u jiných ohrožovacích trestných činů není pro naplnění skutkové podstaty podstatné, zda k vyvolání vážného znepokojení skutečně došlo.⁴¹

Pro naplnění celé skutkové podstaty je tedy nutné úmyslné zavinění, a to, aby nepravdivá zpráva byla rozšířena mezi větší množství obyvatel nějakého místa. V rámci základní skutkové podstaty ve druhém odstavci s vyšší trestní sazbou je řešeno i provedení takového činu sdělením nepravdivé zprávy hromadnému informačnímu prostředku, mezi něž lze řadit jak internet, tak sociální sítě. Rozšířená ochrana za použití vyšších trestních sankcí je mířena na takové činy provedené za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu.⁴² Jako příklad poplašné zprávy lze uvést: Nepravdivá informace o tom, že v určité oblasti došlo k teroristickému útoku nebo že bude vyhlášen zákaz vycházení, což vyvolá chaos mezi obyvatelstvem.

Za trestný čin šíření poplašné zprávy byla Městským soudem v Praze pravomocně odsouzena Jana Peterková⁴³

⁴⁰ KRUPKA, V. *Trestní právo hmotné – zvláštní část: (vybrané skutkové podstaty trestných činů a souvisejících přestupků)*. Praha: Armex, 2012. s.121.

⁴¹ ŠČERBA, F. *Trestní zákoník: komentář*. Svazek 2, § 205 až 421. Praha: C.H. Beck, 2020. marg. č. 23-30.

⁴² JELÍNEK, J., 13.5.2020. K trestnímu postihu šíření poplašné zprávy (nejen o koronaviru). Advokátní deník. [online] © 2021–2025 Advokátní deník [cit. 2025-03-02]. Dostupné z: <<https://advokatnidenik.cz/2020/05/13/k-trestnimu-postihu-sireni-poplasne-zpravy-nejen-o-koronaviru/>>.

⁴³ Anon., 30.5.2023. Za šíření poplašné zprávy v době pandemie soud potvrdil Peterkové dvouletou podmínku. Cesktelevize.cz [online]. © Česká televize [cit. 2025-03-01]. Dostupné z: <<https://ct24.cesktelevize.cz/clanek/domaci/za-sireni-poplasne-zpravy-v-dobe-pandemie-soud-potvrdil-peterkove-dvouletou-podminku-6255>>.

3.2 Hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob

Pokud dezinformace obsahuje nenávistné výroky směřované proti určité etnické, rasové, náboženské či jiné skupině osob, může být kvalifikována jako hanobení. Tento trestný čin je uveden pod § 355 trestního zákoníku. Objekt trestného činu je specifikován jako: *„zájem na ochraně klidného občanského soužití před veřejným hanobením, které směřuje proti jednomu ze základních lidských práv, a to rovnosti lidí bez rozdílu národnosti, jazyka, příslušnosti k etnické skupině, rasy, politického přesvědčení a náboženství.“*⁴⁴ Zákon přímo stanoví, že trestné je veřejné hanobení, tedy takové, které je určeno širšímu okruhu osob a může ovlivnit veřejné mínění a společenskou atmosféru. Veřejnost tohoto jednání je definována v § 117 trestního zákoníku, kde se uvádí, že čin je považován za veřejně spáchaný, pokud byl vykonán před více osobami nebo prostřednictvím veřejně přístupných médií, včetně internetu.

V dnešní digitální éře se dezinformace velmi často šíří prostřednictvím sociálních sítí, alternativních zpravodajských webů nebo anonymních diskusních fór. Zákon na tuto skutečnost reaguje tím, že hanobení páchané prostřednictvím veřejně přístupné počítačové sítě nebo jiného obdobného prostředku je kvalifikováno jako závažnější forma tohoto trestného činu, což může vést k přísnějším trestům.

Příklad: Šíření lživé informace, že určité etnikum šíří nemoci nebo že cizinci jsou odpovědní za zločinnost.

3.3 Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod

Podněcování lze najít v trestním zákoníku pod ustanovením § 356. Pokud dezinformace přímo podněcuje nenávist nebo omezuje práva určité skupiny obyvatel, může být kvalifikována podle tohoto paragrafu.

Tento trestný čin umožňuje postihnout dezinformační obsah, který obsahuje projevy motivované nenávistí nebo diskriminací. Jde pravděpodobně o nejúčinnější právní nástroj k potírání dezinformací, protože právě nepravdivé a nenávistně laděné výroky mají největší schopnost mobilizovat a ovlivňovat veřejnost.

Příklad: Výzvy k bojkotu nebo násilí proti určité skupině obyvatel na základě nepravdivých obvinění.

⁴⁴ KRUPKA, V. *Trestní právo hmotné – zvláštní část: (vybrané skutkové podstaty trestných činů a souvisejících přestupků)*. Praha: Armex, 2012. s 119.

3.4 Ostatní související trestné činy

Níže je uveden rozbor dalších vybraných ustanovení trestního zákoníku, která mohou být relevantní v souvislosti se šířením dezinformací. Každý z těchto paragrafů se vztahuje k různým formám společensky nebezpečného jednání, které mohou mít závažné důsledky jak pro jednotlivce, tak pro celou společnost. Přehled zahrnuje popis jednotlivých trestných činů, ale také jejich právní význam a příklady skutků, které mohou být na jejich základě postihovány.

§ 181 – Poškození cizích práv

Tento paragraf chrání jednotlivce před zásahem do jejich práv prostřednictvím podvodného nebo jiného nepravdivého jednání. Pokud by dezinformace vedla k poškození něčích práv (např. šíření falešných obvinění vedoucích k poškození osoby v zaměstnání či podnikání), mohlo by jít o trestný čin. Příklad: Zveřejnění nepravdivé informace o tom, že určitá osoba spáchala trestný čin, což vede k jejímu propuštění ze zaměstnání.

§ 184 – Pomluva

Pomluva se týká úmyslného šíření nepravdivých informací, které mohou značně poškodit čest a vážnost osoby. Pokud je dezinformace zaměřena na konkrétního člověka a způsobí mu újmu, může být kvalifikována jako pomluva. Příklad: Veřejné šíření nepravdivých informací o tom, že určitá osoba zpronevěřila peníze nebo má vážnou nakažlivou nemoc.

§ 345 – Křivé obvinění

Tento trestný čin nastává, pokud někdo vědomě nepravdivě obviní jiného člověka ze spáchání trestného činu, čímž může dojít k zahájení trestního řízení. Příklad: Falešné obvinění veřejného činitele z korupce, přičemž obvinění je vymyšlené a účelové.

§ 364 – Podněcování k trestnému činu

Pokud dezinformace nabádá nebo vybízí k páčání trestného činu, může být hodnocena jako podněcování k trestnému činu. Příklad: Falešné informace o tom, že

vláda plánuje zabavení majetku určité skupině lidí, a výzvy k násilným protestům či útokům.

§ 365 – Schvalování trestného činu

Tento trestný čin se týká situací, kdy někdo veřejně schvaluje nebo ospravedlňuje spáchání trestného činu. Pokud je dezinformace použita k legitimizaci či obhajobě trestného jednání, může být trestně postižitelná. Příklad: Šíření lživých informací, že násilný čin proti určité skupině byl oprávněný a měl by být následován.

§ 404 – Projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka

Pokud dezinformace podporuje extremistická hnutí, která směřují k potlačování základních práv a svobod, může být hodnocena jako trestný čin. Příklad: Veřejná podpora ideologie, která hlásá násilné potlačení práv určité skupiny obyvatel podle barvy pleti, vyznání apod.

V závislosti na obsahu a důsledcích šíření dezinformací tedy může dojít k porušení zákona, zejména pokud je tím ohrožena čest, bezpečnost, veřejný pořádek či práva jiných osob. Významnou roli hraje také záměr pachatele a to, zda byly dezinformace šířeny vědomě a s cílem poškodit nebo manipulovat veřejnost. V současné době po událostech na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy z 21. prosince 2023 jsou např. případy schvalování trestného činu Policií ČR bedlivě sledovány a vyhodnocovány, a to i s ohledem na přibývajícím množství výhrůžek spáchání činů podobného charakteru.

4 Kazuistiky a komparace případů a jejich pachatelů

Pro účely praktické části se v této kapitole zaměřím na vybrané případy jednotlivců, jejichž jednání bylo v rozporu s trestním právem České republiky. Konkrétně se budu věnovat osobám, které nejenže aktivně šíří dezinformace a konspirační teorie, ale v některých případech je i samy vytvářejí s cílem manipulovat veřejné mínění či získat osobní prospěch. Tito jednotlivci často působí na různých online platformách, sociálních sítích nebo dokonce prostřednictvím veřejných vystoupení, kde prezentují zavádějící či zcela nepravdivé informace s potenciálně škodlivými důsledky pro společnost.

Kolem těchto osob se postupně formují skupiny příznivců, kteří jejich myšlenky nadšeně přijímají a dále šíří. Někteří z těchto stoupenců jsou ochotni podporovat své vůdce nejen verbálně, ale i finančně, zasíláním příspěvků na jejich aktivity či provoz mediálních platforem, které slouží k šíření dezinformací. V krajních případech se takové skupiny stávají nejen uzavřenými komunitami s vlastní ideologií, ale mohou také přejít k radikálnějším formám jednání, včetně fyzických útoků nebo výhrůžek vůči lidem s odlišnými názory.

Zaznamenány byly i případy, kdy tyto radikalizované skupiny vyvolaly konflikty v reálném světě, například při veřejných shromážděních, demonstracích či dokonce přímo v budovách soudů, kde napadaly soudní úředníky, novináře nebo další osoby, které vnímaly jako nepřátele své ideologie. V některých případech byly tyto incidenty natolik závažné, že vedly k trestnímu stíhání jednotlivců za podněcování k nenávisti, výtržnictví či jiné trestné činy. V následující části budou představeni nejdříve pachatelé a samotní původci nepravdivých zpráv a následně případy ve kterých vystupovali.

Patrik Tušl

Český občan narozený v roce 1991, je známý svou aktivitou na sociálních sítích, zejména na Facebooku, kde jeho profil sleduje přes 8.700 uživatelů. Kromě toho provozuje i kanál na YouTube. V současné době je na invalidním důchodu. V minulosti byl Tušl několikrát trestně stíhán a odsouzen. V lednu 2024 byl Tušl mimo jiné obžalován z poškození věřitelů, kdy podle obžaloby přijímal platby přes cizí účty, aby se vyhnul uspokojení svých věřitelů, čímž jim způsobil škodu ve výši 130 000 korun.⁴⁵

⁴⁵ DOSTÁLOVÁ, K., 23.4.2024. Dezinformátor Tušl dostal od soudu další trest, nesplácel své dluhy. Cesktelevize.cz [online]. © Česká televize [cit. 2025-03-01]. Dostupné z:

Tomáš Čermák

Český občan narozený v roce 1987 na jižním Plzeňsku, se stal známým svými veřejnými aktivitami na sociálních sítích, zejména na Facebooku, kde vystupoval proti novele pandemického zákona. Ve svých projevech vyzýval k aktivnímu odporu proti přijetí této novely a k vystoupení České republiky z EU a NATO. Jeho aktivity a následné trestní stíhání poukazují na rizika spojená s šířením nenávistných a násilných výzev na sociálních sítích a jejich potenciální právní důsledky.⁴⁶

Jana Peterková

Česká občanka narozená v roce 1976. V letech 1994–1998 působila jako moderátorka v televizi studio TES TV Praha poté jako reportérka TV Nova, kde v roce 2006 sledovala kauzu milionáře Tomáše Pitra. Stala se jeho přítelkyní a kvůli střetu zájmů byla poté z TV Nova propuštěna. V roce 2010 byla Peterková obviněna policií pro pomluvu, křivé obvinění a křivou výpověď v kauze Tomáše Pitra.⁴⁷ Od roku 2020 začala vystupovat jako aktivistka proti státním opatřením zavedeným z důvodu pandemie covid. Jako bývalá novinářka využila své zkušenosti k šíření dezinformací, často prostřednictvím sociálních sítí, kde publikovala nepravdivé informace týkající se pandemie a očkování. Má založených několik facebookových profilů kam pravidelně přispívá, u nejstaršího z října 2020 má přibližně 52 tis. sledujících.

4.1 Tomáš Čermák – podpora a propagace terorismu

V sobotu 5. února 2022 ve 23.07 hod měl Tomáš Čermák na svém facebookovém profilu živé vysílání pro svých asi 5.000 sledujících a přátel. Video trvalo asi půl hodny. Čermák vyzýval k likvidaci senátorů, poslanců a členů vlády, hovořil o tom, že jestli Senát schválí pandemický zákon, lidé přijdou o své svobody. Hovořil o tom, že je potřeba radikální odboj a nastolení vlastního pořádku. Vyzýval k řešení tvrdou cestou, a že je potřeba je vynést za „rypáky a držky“ a naházet je do řeky. Pronesl myšlenku, že to půjde, když tam přijde čtvrt miliónu lidí. O zákonu měl Senát jednat následně ve čtvrtek. Ještě před tímto dnem byl Čermák zadržen policisty

<<https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/domaci/dezinformator-tusl-dostal-od-soudu-dalsi-trest-nesplacel-sve-dluhy-348524>>.

⁴⁶ Anon., 2025. Tomáš Čermák — ČT24 — Česká televize. [online] © Česká televize [cit. 2025-02-19]. Dostupné z: <<https://ct24.ceskatelevize.cz/tema/tomas-cermak-3870>>.

⁴⁷ Anon. Jana Peterková. Seznamzpravy.cz [online] © Seznam Zprávy, a.s. [cit. 2025-03-06]. Dostupné z: <<https://www.seznamzpravy.cz/tag/jana-peterkova-64297>>.

NCOZ a byl obviněn z podpory a propagace terorismu a byl vzat do vazby.⁴⁸ O činu rozhodl Krajský soud v Plzni, který v březnu 2023 potrestal Čermáka trestem odnětí svobody ve výši 5,5 roku. Na svoji obhajobu Čermák uvedl, že slova o likvidaci politiků, myslel v nadsázce, a že až když byl ve vazbě a vyšetřovatel mu vysvětlil, čeho se dopouštěl, tak měl čas si uvědomit možný dopad svých výroků. Státní zástupce Martin Bílý řekl, že u Čermáka nespatořoval žádnou sebereflexi a žádnou nadsázku. Předseda senátu Tomáš Bouček při soudním řízení uvedl, že ani jedem ze členů Senátu ve videu žádnou nadsázku nenašel, video bylo opravdivé, projev Čermáka rozhořčený, zlý, vulgární. Soudce zdůraznil, že Čermák se může hájit svobodou slova, ale tato svoboda není bezbřehá a bezlimitní.⁴⁹

Čermák se proti rozsudku odvolal a dále o kauze rozhodoval Vrchní soud v Praze, který v srpnu 2023 potvrdil dřívější rozsudek. Obžalovaný nesouhlasil ani s kvalifikací, že šlo o podporu a propagaci terorismu, ale marně. „*Nemůžeme učinit jiný závěr, než je to vyzývání k násilí proti členům Parlamentu a Vlády České republiky v úmyslu působit na výkon jejich funkcí. Máme tedy za to, že právní kvalifikace je naprosto správná,*“ odůvodnil soudce. Navíc odmítl tvrzení, že je trest pět a půl roku nepřiměřeně vysoký, nebo snad exemplární. „Spodní hranice trestní sazby činí pět let, obžalovaný s ohledem na to, že se jedná o trest souhrnný, to znamená i za další trestné činy, dostal trest při samé spodní hranici,“ zdůraznil.⁵⁰ V soudní síni byli lidé podporující Čermáka, a když předseda senátu Jiří Lněnička zahájil řízení, často ho tito lidé v soudní síni okřikovali, například ať mluví více nahlas nebo že neslyší. Soudce povolil pořizování audiovizuálních záznamů, takže několik lidí zhruba ze stovky podporovatelů vysílalo celé soudní líčení živě přes sociální síť. Při odchodu soudců nastala v soudní síni vřava, kterou odstartoval pískot jednoho z podporovatelů. Následovaly výkřiky „*hanba, hanba*“ nebo „*styd'te se, jste fašisti.*“ Po vynesení rozsudku nenastoupil Čermák k výkonu trestu a Krajský soud v Plzni vydal příkaz k dodání do výkonu trestu. Policie ČR po Čermákovi vyhlásila

⁴⁸ VALÁŠEK, L., 10.2.2022. „Zbavíme se těch vyžranců jednou provždy.“ NCOZ muže stíhá za propagaci terorismu. Aktuálně.cz [online]. © Economia, a.s. [cit. 2025-02-10]. Dostupné z: <<https://zpravy.aktualne.cz/domaci/policie-obvinila-z-podpory-terorismu-muze-ktery-take-pronasl/r~4f45807a89df11ecabca0cc47ab5f122/>>.

⁴⁹ SEZNAM ZPRÁVY a ČTK, 27.3.2023. Čermák dostal 5 a půl roku za podporu terorismu a výzvy k násilí. Seznamzpravy.cz [online]. © Seznam Zprávy, a.s. [cit. 2025-02-10]. Dostupné z: <<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-zivot-v-cesku-cermak-dostal-55-roku-za-podporu-terorismu-a-vyzvy-k-nasili-228437>>.

⁵⁰ KUBANT, V., 19.7.2023. Čermák podněcoval k teroristickému útoku, ve vězení si odsedí 5,5 let. Jednání narušovali jeho příznivci. iROZHLAS [online]. © 1997-2025 Český rozhlas [cit. 2025-02-10]. Dostupné z: <https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/soud-tomas-cermak-odvolani-terorismus-obzaloba-pandemicky-zakon_2307191452_vtk>.

pátrání a podařilo se mu skrývat několik měsíců. V listopadu 2023 byl zadržen polskou policií v Lublinu na základě mezinárodního zatykače. Následně byl vydán zpět do České republiky k výkonu trestu.⁵¹ V únoru 2025 bylo zahájeno trestní stíhání pěti osob spojených s českou dezinformační scénou v souvislosti s Čermákovým nenastoupením do vězení. Jedním z obviněných je podle dostupných informací i Čermák, který čelí dalšímu stíhání za maření výkonu úředního rozhodnutí a podporu a propagaci terorismu.⁵² Čermák rovněž podal ústavní stížnost proti svému odsouzení za podporu terorismu. O této stížnosti dosud nebylo rozhodnuto.⁵³

4.2 Patrik Tušl a Tomáš Čermák – nenávistné výroky o Ukrajincích

V srpnu 2022 vysílali živě Čermák a Tušl na sociálních sítích video ze zahrady v Netovicích u Kladna. Na videu vyzývali k demonstraci proti Ukrajincům. Ve videu padla i slova: „Ukrajinci se tady začínají množit, jedna demonstrace za druhou. Musíme okamžitě začít jednat, jinak půjdeme do hajzlu.“⁵⁴ Oba byli policií zadrženi a byli vazebně stíháni.

V říjnu 2022 vynesl Okresní soud v Kladně rozsudek. Tomáš Čermák byl odsouzen k šesti měsícům odnětí svobody a Patrik Tuš k deseti měsícům. Třicet minut soudce Sochovský četl rozsudek a vysvětloval Tušlovi s Čermákem, proč je poslal do vězení. Potrestal je za hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob a z podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod. „Kdyby svoboda slova byla neomezená, tento trestný čin v zákoně nemáme. Ona ale naráží na určité hranice. A z mého pohledu jste šli za ně,“ řekl soudce. Pak zdůraznil, co je podstatou podněcování k nenávisti. „Když video pustíte mezi lidi, ztrácíte nad ním kontrolu. Nevíte, kdo se na to podívá a co z toho vyzobne. Stačí, aby se

⁵¹ PIKA, T., 15.11.2023. „Fantom české dezinformační scény.“ Policie informuje o zadržení hledaného Tomáše Čermáka. iROZHLAS [online]. © 1997-2025 Český rozhlas [cit. 2025-02-10]. Dostupné z: <https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/tomas-cermak-dezinformace-policie-zadrzeni-polsko_2311151139_pik>.

⁵² ČTK, 14.2.2025. Kvůli útěku odsouzeného dezinformátora Čermáka stíhá policie pět lidí. Ceskatelevize.cz [online]. © Česká televize [cit. 2025-02-10]. Dostupné z: <<https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/domaci/kvuli-uteku-odsouzeneho-dezinformatora-cermaka-stiha-police-pet-lidi-358114>>.

⁵³ ČTK, 14.2.2025. Policie stíhá pět lidí kvůli útěku dezinformátora Čermáka. Jsou mezi nimi i Peterková a Zítka. iROZHLAS [online]. © 1997-2025 Český rozhlas [cit. 2025-02-10]. Dostupné z: <https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/police-stiha-pet-lidi-kvuli-uteku-dezinformatora-cermaka-jsou-mez-nimi-i_2502141104_adn>.

⁵⁴ ČTK, 26.10.2022. Za nenávistné výroky o Ukrajincích vězení. Čermák s Tušlem dostali 6 a 10 měsíců. Novinky.cz [online]. © 2019-2025 Seznam.cz a.s. [cit. 2025-02-12]. Dostupné z: <<https://www.novinky.cz/clanek/krimi-nenavistne-vyroky-o-ukrajincich-zacal-resit-soud-tusl-a-cermak-se-kaji-40412763>>.

našel jeden, který to přetaví v něco dalšího, a je problém." Pak je upozornil, že Česká republika, jejímž jménem rozsudek vynesl, stojí na jiných hodnotách, než které prezentují. "*Vlastenectví je láska k národu, který je váš. Ale není to vzbuzování nenávisti vůči jiným. Tato republika nese hodnoty, které vás stály svobodu,*" promluvil soudce k Tušlovi s Čermákem.⁵⁵ Čermák uvedl, že se cítí být nevinný, ale uznal, že to bylo podáno špatnou formou, že používali výrazy, které byly nevhodné a pro dnešní společnost za hranou. Své video nazval paskvilem, dokud nestanul před soudem, tak si hrozbu neuvědomil. Vadilo mu prý, že viděl v pražském metru tři mladé Ukrajince s iPhonem. Patrik Tušl se nejprve omluvil za vulgaritu, nechtěl prý mířit na všechny Ukrajince. Popsal pak svojí údajnou zkušenost, kdy si Ukrajinci jezdili pro podporu v drahých vozech a pak je hasiči doprovodili do hotelu. Ke vzniku videa uvedl, že byl při jeho vzniku posilněn alkoholem, že ale jinak moc nepije. Když došlo u soudu k přehrání záznamu, Tušl uvedl, že mu přijde vtipné, a že nechápe, proč je kvůli němu uvězněn. V té době byl již šestkrát trestaným recidivistou. „*Zlehčovali a popírali válečné strádání Ukrajinců. Působí jako rozhodní muži, kteří jsou ochotní napadnout Ukrajince. Jejich cílem bylo vzbudit nenávist, která by se přetavila ve skutek,*" prohlásil mimo jiné ve své závěrečné řeči žalobce Ondřej Hula. "*Verbální útoky předchází násilí fyzickému,*" dodal. Z jednání vyšlo najevo, v jaké sociální situaci se Čermák s Tušlem nachází. Čermák je nezaměstnaný, dluží 750 tisíc korun. Tušl je invalidní důchodce s dluhy 250 tisíc. V minulosti bral drogy a kradl.⁵⁶ Tušl má dvě děti. Čermák má dítě, na které platí výživné. Za videa prý Tušlovi přišlo od fanoušků do dvaceti tisíc korun. Čermák uvedl desítky darů v rámci stokorun. Pro Tušla žádal státní zástupce 20 měsíců vězení, pro Čermáka 10. Soudce Sochovský při svém rozhodnutí plně přijal kvalifikaci, v níž státní zástupce skutky popsal a obžaloval. Tušl dostal přísnější trest než Čermák, protože byl v podmínce. Soudce také oběma mužům vysvětlil, proč sáhl k nepodmíněnému trestu. "*Nejde tolerovat netoleranci, kterou šíříte. Pohár trpělivosti přetekl, měli jste zabrzdit mnohem dřív.*"⁵⁷

V prosinci 2022 rozhodoval Krajský soud v Praze o odvolání, které podali Tušl a Čermák. Aby muži nemohli v trestné činnosti pokračovat, ponechal je soudce ve

⁵⁵ HORÁK, J., 26.10.2022. Žalobce je nácek, Čermák je podprůměrně inteligentní, padlo u soudu s dezinformátory. Aktuálně.cz [online]. © Economia, a.s. [cit. 2025-02-12]. Dostupné z: <<https://zpravy.aktualne.cz/domaci/tusl-cermak-soud/r~7efb771e552411ed8c6f0cc47ab5f122/>>.

⁵⁶ HORÁK, J.; VALÁŠEK, L., 26.2.2022. „Miluju vůni krve, rozpáru ti obličej." Tušl je pětikrát trestaný, teď podporuje Rusko. Aktuálně.cz [online]. © Economia, a.s. [cit. 2025-02-12]. Dostupné z: <<https://zpravy.aktualne.cz/domaci/patrik-tusl-recidivista/r~c022982093dd11eca0d8ac1f6b220ee8/>>.

⁵⁷ HORÁK, J., 26.10.2022. Žalobce je nácek, Čermák je podprůměrně inteligentní, padlo u soudu s dezinformátory. Aktuálně.cz [online]. © Economia, a.s. [cit. 2025-02-12]. Dostupné z: <<https://zpravy.aktualne.cz/domaci/tusl-cermak-soud/r~7efb771e552411ed8c6f0cc47ab5f122/>>.

vazbě. Odvolací Krajský soud v Praze Tušlovi trest potvrdil. Soudkyně Kateřina Hykešová při jednání uvedla, že trest na podmínku nešlo změnit, protože Tušl už v podmínce byl, když čin spáchal. A to za útok na bývalou partnerku a za neplacení výživného na dítě. Čermákovi soud trest z původních šesti měsíců nepodmíněně zmírnil na deset měsíců s podmíněčným odkladem na dva roky.⁵⁸

V březnu 2023 uložil Tušlovi pražský městský soud souhrnný trest 15 měsíců odnětí svobody. Tušl totiž telefonicky vydíral ženu, která spravovala facebookovou skupinu namířenou proti dezinformátorům. Vyhrožoval také strážníkovi, který po něm v autobuse vyžadoval nošení respirátoru. V trestu je zahrnuté i jeho předchozí odsouzení za nenávistné výroky o Ukrajincích. Tušl podle pravomocného rozsudku vydíral svou názorovou odpůrkyni z Facebooku na sklonku roku 2021. Snažil se tak ukončit aktivitu její facebookové skupiny, která archivovala a rozkrývala videa dezinformátorů a antivaxerů. Ženě sprostě nadával, hrozil jí rozšlapáním hlavy a zmiňoval její děti, o nichž mluvil jako o parchantech. O dva týdny později se pak dostal do konfliktu v pražských Vysočanech v autobuse, kterým cestoval s družkou a jejich malým dítětem. Řidička na místo přivolala strážníky, protože Tušl i žena si v době pandemie odmítli nasadit respirátory. Další den Tušl přišel incident řešit do budovy městské policie a strážníkovi vzkázal, že ho rozseká a rozšlape mu hlavu. Patrika Tušla přišla k pražskému městskému soudu podpořit zhruba desítku podobně smýšlejících lidí. Zasedání provázela zvýšená bezpečnostní opatření ze strany justiční stráže. Soudkyně musela několik lidí vykázat z jednací síně pro nevhodné chování. Navíc jednání přerušila kvůli podezření, že přes její výslovný zákaz běží na sociálních sítích přenos ze zasedání. Podezření se nicméně nepotvrdilo, skupina přenos pořizovala pouze na soudní chodbě, kde někteří její členové hlasitě křičeli na soudce, stráž i novináře.⁵⁹

4.3 Patrik Tušl, Tomáš Čermák, Zdeněk Masár – pronásledování lékařů

Koncem roku 2021 Patrik Tušl, Tomáš Čermák a Zdeněk Masár zveřejnil několik videí, na nichž obtěžují veřejně známé lékaře. Šéfa České lékařské komory

⁵⁸RUMLER, M., 21.12.2022. Za výroky proti Ukrajincům musí Tušl do vězení, Čermák má podmínku. Pražský deník [online]. © VLTAVA LABE MEDIA a.s. [cit. 2025-02-12]. Dostupné z: <<https://prazsky.denik.cz/zlociny-a-soudy/praha-vyroky-proti-ukrajincum-tusl-do-vezeni-cermak-ma-podminku-20221221.html>>.

⁵⁹ČTK, 21.3.2023. „Rozšlapu ti hlavu.“ Dezinformátor Tušl si odpyká 15 měsíců vězení, potvrdil odvolací soud. iROZHLAS [online]. © 1997-2025 Český rozhlas [cit. 2025-02-12]. Dostupné z: <https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/patrik-tusl-soud-trest_2303211407_ako>.

Milana Kubka zastihli osobně, sledovali ho a uráželi. U biologa Jaroslava Flegra a imunologa Václava Hořejšího vyzváněli v jejich bydlíšti. Tušl příspěvky doprovázel žádostmi o peníze. Následně byli obviněni z trestných činů nebezpečné pronásledování a výtržnictví. V srpnu 2023 ve věci rozhodl Obvodní soud pro Prahu 8. Soudkyně Jana Humení uznala vinnými všechny tři obžalované. Tušlovi navýšila již dříve uložený trest a odsoudila ho na 19 měsíců do věznice s ostrahou. Během vynesení rozsudku vykřikoval Tušl, že soudkyně lže. Vzhledem k tomu, že Čermákovi Vrchní soud potvrdil 5,5letý trest za podporu terorismu⁶⁰, soudkyně uvedla, že dosavadní potrestání považuje soud za dostatečné a přiměřené. Masár odešel od soudu s podmínkou a na místě se odvolal. Všichni ostatní včetně státní zástupkyně si ponechali lhůtu na odvolání.

Obhájce Norbert Naxera v závěrečné řeči odmítl připustit Čermákovu vinu. „*Nechápu, proč je toto soudní řízení vedeno. Žádné výtržnictví se nedělo, přišli tam, chtěli s ním natočit rozhovor. Měli před soudem sedět spíš oni za šíření poplašné zprávy,*“ prohlásil. Tušl se podle obžaloby mezi listopadem 2021 a lednem 2022 snažil s Kubkem vynutit kontakt. Čekal na něj před domem, kde bydlel, zvonil na něj a domáhal se jeho přítomnosti, aby mu mohl pokládat otázky ohledně očkování proti covidu-19. Na Kubka čekal také před jeho pracovištěm, podle vyšetřovatelů mu volal i do ordinace. Někdy se jednání účastnil i Čermák, v tomto bodě obžaloby však viněn nebyl. Čermák ale spolu s Masárem a Tušlem podle státní zástupkyně v druhé polovině listopadu 2021, tentokrát před domem Flegra, pouštěli sirénu a vyzývali ho, aby „*jménem zákona upustil od protiprávního jednání.*“ Motivem bylo podle žalobkyně Flegra dehonestovat v očích veřejnosti.

Soudní jednání se neodehrálo bez konfliktů. Od rána se v budově scházely desítky podporovatelů obžalovaných. Mezi nimi i dezinformátor Pavel Zítka, který vystupoval jako důvěrník jednoho z nich. Na začátku odmítal předložit soudkyni občanský průkaz. Po zahájení líčení vykřikoval a dožadoval se odpovědi na své otázky. Soudkyně ho proto po několika napomenutích nechala vyvést ze soudní síně. Zítka při tom vykřikoval, že je nekompetentní, podporovatelé na chodbě skandovali: „*Hanba! Hanba!*“ Na pořádek dohlížela justiční stráž a policejní pořádková jednotka.⁶¹

⁶⁰ KUBANT, V., 19.7.2023. Čermák podněcoval k teroristickému útoku, ve vězení si odsedí 5,5 let. Jednání narušovali jeho příznivci. iROZHLAS [online]. © 1997-2025 Český rozhlas [cit. 2025-02-12]. Dostupné z: <https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/soud-tomas-cermak-odvolani-terorismus-obzaloba-pandemicky-zakon_2307191452_vtk>.

⁶¹ KUBANT, V., 26.7.2023. Pronásledovali Kubka a dopouštěli se výtržnictví. Soudkyně uznala Tušla, Čermáka i Masára vinnými. iROZHLAS [online]. © 1997-2025 Český rozhlas [cit. 2025-02-12].

4.4 Patrik Tušl, Zdeněk Masár, Jaromír Bestr – popírání holocaustu

Tušl spolu se Zdeňkem Masárem a Jaromírem Bestrem byli v roce 2022 obžalováni z popírání holocaustu, protože v Terezíně na Národním hřbitově před Malou pevností natočili video, kde popírali oficiální verze týkající se Adolfa Hitlera, II. světové války, holocaustu a židovské problematiky. Ve videu streamovaném na sociální síti Facebook šířili názory odsouzených osob, veřejně popírajících holocaust. A to včetně zpochybňování počtu židovských obětí nacismu či stop po cyklonu B v plynových komorách v Osvětimi. Výroky vztahovali k současnosti a mimo jiné přirovnávali současnou českou policii k židovskému Sonderkommandu. Masár se přidal i se zavádějícími informacemi k jeho funkci ve vyhlazovacích táborech. „Napomáhači systému, Židi, kteří nakládali do hrobů vlastní lidi, a měli výhody,“ řekl o Sonderkommandu. Soudkyně Okresního soudu v Litoměřicích Jana Satrapová ve věci rozhodla trestním příkazem. Proti tomu se oba obžalovaní odvolali a proběhlo hlavní líčení.⁶²

V dubnu 2023 soud řízení s Tušlem ukončil, protože by mu hrozil nízký trest, když už jiný dostal za obdobné trestné činy. Soud měl na mysli podporu a propagaci terorismu. Zdeněk Masár a Jaromír Bestr si od soudu odnesli deseti a osmiměsíční podmínku. Podle soudkyně mohl snímek u sledujících hojně navštěvovaného Tušlova kanálu vyvolat pochybnosti o zločinech nacistického režimu. Ty přitom platí za všeobecně známé historické skutečnosti a pro jejich věrohodnost svědčí i autorita rozsudku Norimberského tribunálu. Přesto muž dostal trest na samé dolní hranici tříleté sazby. A to hlavně vzhledem k bezúhonnosti. „*Jde o výjimečné vybočení z jeho dosavadního života,*“ uvedla soudkyně. Obžalovaný se proti rozsudku mohl odvolat k ústeckému krajskému soudu, ale neučinil tak. „*Nebudu podávat odvolání, s trestem souhlasím,*“ řekl Masár. „*Také se vzdávám odvolání,*“ uvedla za státní zastupitelství Eliška Riedererová. Rozsudek je tedy pravomocný.⁶³

Dostupné z: <https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/patrik-tusl-tomas-cermak-pronasledovani-milan-kubek-soud-trestny-cin_2307260942_vtk>.

⁶² HORÁK, J., 7.12.2022. Dezinformátor Tušl je obžalovaný z popírání holocaustu, video točil přímo v Terezíně. Aktuálně.cz [online]. © Economia, a.s. [cit. 2025-02-12]. Dostupné z: <<https://zpravy.aktualne.cz/domaci/dezinformator-tusl-je-obzalovany-z-popirani-holocaustu/r~f4d17840747c11edb1f50cc47ab5f122/>>.

⁶³ BALVÍN, J., 13.3.2023. Šířil lži o židovském Sonderkommandu v Tušlově videu z Terezína. Má podmínku. Litoměřický deník [online]. © VLTAVA LABE MEDIA a.s. [cit. 2025-02-13]. Dostupné z: <<https://litomericky.denik.cz/zlociny-a-soudy/soud-video-terezin-tusl-masar-20230313.html>>.

4.5 Jana Peterková – šíření nepravdivých informací

Jana Peterková se poprvé dostala do širšího povědomí veřejnosti v roce 2021 během pandemie COVID-19, kdy na svých sociálních sítích šířila nepravdivé informace o očkování. Jedním z nejvýznamnějších incidentů byl její rozhovor s paní Václavou Vondráčkovou, kde tvrdila, že v domově pro seniory v Měšicích u Prahy zemřelo několik seniorů v důsledku očkování proti COVID-19. Reálně ani očkování v tomto zařízení v té době ještě neprobíhalo a neexistoval žádný důkaz o úmrtích způsobených vakcinací. Dezinformace vyvolala paniku mezi rodinnými příslušníky seniorů a vedla k okamžité reakci domova i odborné veřejnosti.⁶⁴ V rámci civilní žaloby domova seniorů v Měšicích byla v srpnu 2022 Peterková pravomocně odsouzena Městským soudem v Praze k zaplacení 250 tisíc korun českých jako odškodné domovu seniorů Antonia senior services za šíření nepravdivých informací a veřejné omluvě za šíření dezinformací. Kromě dezinformací o očkování Peterková pokračovala např. zprávami o obsazení Česka vojsky NATO, kdy ve svých videích šířila informace o plánovaném obsazení České republiky vojsky NATO s cílem vyhladit české obyvatelstvo.⁶⁵

V trestní rovině byla za uvedená jednání prověřována policií za šíření poplašné zprávy. V lednu 2022 byla obviněna z šíření poplašné zprávy. Obžaloba byla podána v září 2022.⁶⁶ V únoru 2023 Peterkové Obvodní soud pro Prahu 4 uložil dvouletý podmíněný trest s tříletou zkušební dobou za šíření poplašné zprávy. Na jednání Městského soudu v Praze v květnu 2023 došlo během soudního jednání k násilnému incidentu ze strany jejích příznivců, kteří na chodbě skandovali „Gestapo“ a následně vylomili dveře do jednací síně a narušili průběh soudu. Tento incident vedl k zásahu bezpečnostních složek a soud byl dočasně přerušen. Dvouletý podmíněný trest s tříletou zkušební dobou byl přesto potvrzen i ve vyšších instancích. Dovolání Peterkové k Nejvyššímu soudu v březnu 2024 soud odmítl s konstatováním, že výroky Peterkové představovaly vědomé šíření nepravdivých a poplašných informací, což mohlo vést k panice a destabilizaci veřejnosti a potvrdil předchozí rozsudek.⁶⁷ V červenci 2024 byla

⁶⁴ CEMPER, J., 2.2.2021. Jana Peterková si vymyslela úmrtí v Měšicích. Obec podá trestní oznámení - Manipulátoři.cz. Manipulátoři.cz [online] [cit. 2025-02-13]. Dostupné z: <<https://manipulatori.cz/jana-peterkova-si-vymyslela-umrti-v-mesicich-obec-poda-trestni-oznameni/>>.

⁶⁵ ČTK, 27.2.2023. Peterková dostala podmínku za šíření poplašných zpráv o obsazení Česka nebo očkování. Aktuálně.cz [online]. © Economia, a.s. [cit. 2025-02-12]. Dostupné z: <<https://zpravy.aktualne.cz/domaci/peterkova-dostala-podminku/r~9109276cb68b11ed8c6f0cc47ab5f122/>>.

⁶⁶ ROGNER, Šimon, 27.9.2022. Státní zástupce obžaloval Janu Peterkovou za lži o úmrtích seniorů po očkování. Ceska televize.cz [online]. © Česká televize [cit. 2025-02-13]. Dostupné z: <<https://ct24.ceska-televize.cz/clanek/domaci/statni-zastupce-obzaloval-janu-peterkovou-za-lzi-o-umrtich-senioru-po-ockovani-16133>>.

⁶⁷ IDNES.CZ, 11.3.2024. Podmínka pro Peterkovou za lži o vojácích vraždících děti platí, soud zamítl dovolání - iDNES.cz. [online] © 1998–2025 MAFRA, a. s. [vid. 2025-03-27]. Dostupné z:

Peterková obžalovaná státním zástupcem Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 5 opět za šíření poplašné zprávy, tentokrát za tvrzení, že po nástupu prezidenta Pavla bude vyhlášen válečný stav a mobilizace. Vzhledem k předchozímu pravomocnému uložení dvouleté podmínky za stejný čin Peterkové v tomto případě hrozí přísnější trestní sazba s možností uložení až pětiletého trestu odnětí svobody.⁶⁸ Výsledek tohoto řízení však v současné době zatím není znám.

4.6 Analýza případů, shodných rysů a motivace

V následující analýze se zaměřím na srovnání jednotlivých dezinformačních případů, do kterých byli zapojeni Tomáš Čermák, Patrik Tušl, Jana Peterková a Zdeněk Masár. Kromě porovnání jejich činů se také pokusím identifikovat shodné rysy pachatelů a motivace, které je k těmto aktivitám vedly.

Tabulka 1 – srovnání případů⁶⁹

Případ	Obviněné osoby	Podstata trestné činnosti	Právní kvalifikace	Rozsudek
Podpora a propagace terorismu (2022)	Tomáš Čermák	Výzvy k likvidaci politiků a násilnému převzetí moci	§ 312e Podpora a propagace terorismu	5,5 roku vězení
Nenávistné výroky o Ukrajincích (2022)	Tomáš Čermák, Patrik Tušl	Výzvy k demonstracím proti Ukrajincům, podněcování nenávisti	§ 355 Hanobení národa, rasy a § 356 Podněcování k nenávisti	Čermák: 6 měsíců podmíněně, Tušl: 10 měsíců vězení
Pronásledování lékařů (2021)	Tomáš Čermák, Patrik Tušl, Zdeněk Masár	Obtěžování lékařů propagujících očkování (sledování, výhrůžky, narušování	§ 354 Nebezpečné pronásledování, § 358 Výtržnictví	Tušl: 19 měsíců vězení, Masár: podmínka, Čermák: trest zahrnut v jiném rozsudku

<https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/jana-peterkova-novinarka-podminecny-trest-dezinformace-koronavirova-pandemie.A240311_131726_domaci_pari>.

⁶⁸ SEZNAM ZPRÁVY, 11.7.2024. Státní zástupce podruhé obžaloval Peterkovou ze šíření poplašné zprávy. Seznamzpravy.cz [online]. © Seznam Zprávy, a.s. [cit. 2025-03-16]. Dostupné z: <<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-statni-zastupce-podruhe-obzaloval-peterkovou-ze-sireni-poplasne-zpravy-255637>>.

⁶⁹ Vlastní zdroj.

		soukromí)		
Popírání holocaustu (2022)	Patrik Tušl, Zdeněk Masár, Jaromír Bestr	Natáčení videa v Terezíně, ve kterém popírali holocaust a srovnávali policii s nacisty	§ 405 Popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidy	Masár: 10měsíční podmínka, Bestr: 8měsíční podmínka, Tušlovo řízení zastaveno
Šíření poplašné zprávy (2021–2023)	Jana Peterková	Nepravdivé informace o úmrtích seniorů v důsledku očkování, fámy o obsazení ČR vojsky NATO	§ 357 Šíření poplašné zprávy	2 roky podmíněně s 3letou zkušební dobou

Shodné rysy pachatelů

- Sociální a ekonomické zázemí
Nízké příjmy a finanční problémy – Patrik Tušl byl invalidní důchodce s exekucemi, Tomáš Čermák nezaměstnaný s dluhy 750.000 Kč, Jana Peterková čelila finančním problémům a exekucím.
Trestní minulost a recidiva – Patrik Tušl byl opakovaně trestán, Jana Peterková čelila obvinění už v roce 2010 za křivou výpověď v kauze Tomáše Pitra.
- Využívání sociálních sítí
Všichni shodně využívali sociální sítě Facebook a Youtube ke komunikaci s publikem a šíření dezinformací.
Získávání finanční podpory – Patrik Tušl žádal o příspěvky na svou činnost, stejně tak Jana Peterková získávala podporu od svých sledujících.
- Ideologické zaměření a rétorika
Proti-systémová a konspirační rétorika – Všichni obvinění sdíleli nedůvěru k vládě, institucím a médiím.
Radikalizace a šíření strachu – Čermák a Tušl přímo podněcovali k násilí, Peterková šířila paniku skrze poplašné zprávy.
Manipulativní využívání emocí – Peterková používala emocionální příběhy, zatímco Tušl a Čermák pracovali s nenávistí a agresivitou.

Motivace pachatelů

- Ideologická motivace – Pocit ohrožení "svobodného života" nebo silně nacionalistické postoje
- Osobní prospěch a finanční motivace – Pachatelé získávali příspěvky od sledujících. Peterková měla desítky tisíc sledujících, což jí přineslo i finanční přínos.
- Sociální frustrace a pocit nespravedlnosti – Nespokojenost se současným systémem a frustrace svým sociálním postavením a stylizace do role oběti politického systému

Shodné rysy mezi pachateli ukazují společné sociální, ekonomické a psychologické faktory, které vedly k jejich dezinformační činnosti. U všech aktérů existoval prvek sociální frustrace s ohledem na ekonomické problémy či trestní minulost což je činilo náchylnější k populistickým narativům. Využívali internet jako platformu pro šíření dezinformací a budování komunity sledujících, která je podporovala finančně i ideologicky. V rámci svých komunit postupně posouvali hranice od kritiky vlády po přímé výzvy k násilí. Po odsouzení se stylizovali do role perzekuovaných disidentů, čímž dále upevňovali svou pozici v dezinformační scéně. I když se jejich metody lišily, všichni tři se podíleli na šíření nepravdivých a škodlivých informací, čímž přispěli k polarizaci společnosti a narušení veřejného pořádku.

5 Metody boje proti dezinformacím

Dezinformace představují významnou hrozbu pro demokratické společnosti, neboť mohou podkopávat důvěru veřejnosti v instituce, ovlivňovat volební procesy a polarizovat společnost. V reakci na tuto výzvu byly vyvinuty různé nástroje a metody k potírání šíření nepravdivých informací. Tato kapitola se zaměřuje na současné strategie boje proti dezinformacím a navrhuje další opatření k posílení této snahy.

5.1 Současné metody prevence v rámci EU

Evropská unie v rámci regulačních opatření přijala několik iniciativ zaměřených na omezení šíření dezinformací. První z nich je Kodex zásad boje proti dezinformacím, který byl v roce 2018 zaveden jako samoregulační nástroj pro online platformy a další klíčové aktéry. Signatáři se zavázali k opatřením, jako je kontrola umísťování reklamy, zajištění transparentnosti politické a tematické reklamy, posílení integrity služeb a podpora ověřovatelů faktů a výzkumu. V roce 2022 byl kodex posílen, aby se stal efektivnějším nástrojem v boji proti dezinformacím. Druhým nástrojem je pak akční plán proti dezinformacím, kdy EU vypracovala strategii zaměřenou na zlepšení detekčních a analytických schopností, zvyšování informovanosti veřejnosti, posilování odolnosti společnosti a prohlubování koordinované reakce na dezinformace.⁷⁰

Další využívanou metodou jsou pokročilé techniky strojového učení, které jsou využívány k detekci falešných zpráv a online dezinformací. Tyto technologie analyzují velké objemy dat a identifikují vzorce charakteristické pro nepravdivé informace, čímž pomáhají odhalovat a omezovat jejich šíření. Nedílnou součástí výše zmíněného je posilování schopnosti občanů kriticky hodnotit informace pro omezení dopadu dezinformací. Iniciativy zaměřené na zlepšení mediální a digitální gramotnosti pomáhají veřejnosti rozpoznávat nepravdivé informace a bránit se jejich vlivu.

5.2 Současné metody prevence v České republice

Státy a mezinárodní organizace vyvíjejí strategie pro efektivní komunikaci s veřejností a spolupracují na sdílení osvědčených postupů v boji proti dezinformacím. Například Česká republika vypracovala Národní strategii čelění hybridnímu působení, která zahrnuje opatření k posílení strategické komunikace státu. Ministerstvo vnitra pak

⁷⁰ Anon. Evropský kodex zásad boje proti šíření dezinformací | Evropská komise. Evropská komise [online] [cit. 2025-03-14]. Dostupné z: <https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/new-push-european-democracy/protecting-democracy/strengthened-eu-code-practice-disinformation_cs>.

zřídilo Centrum proti hybridním hrozbám, které se zaměřuje na identifikaci a analýzu dezinformačních kampaní. Toto centrum také poskytuje doporučení pro státní instituce ohledně komunikace s veřejností a posilování odolnosti společnosti vůči dezinformacím.

V rámci vzdělávání a zvyšování mediální gramotnosti jsou ve školách a dalších vzdělávacích institucích implementovány vzdělávací programy s cílem posílit schopnost občanů kriticky hodnotit informace a rozpoznávat dezinformace. Příkladem je příručka RESIST, která poskytuje nástroje pro rozpoznání a reakci na dezinformace.

Česká republika v reakci na krizové situace, jako byla ruská invaze na Ukrajinu v roce 2022, přistoupila i k dočasnému blokování webů šířících prokremelskou propagandu. Toto opatření bylo realizováno ve spolupráci s poskytovateli internetových služeb a bylo zaměřeno na omezení šíření škodlivých dezinformací. Na stránkách Ministerstva vnitra je také možné si prohlédnout seznam dezinformačních internetových stránek v EU.⁷¹

5.3 Návrhy opatření v boji proti dezinformacím

Zásadní pro aktuální situaci je zejména posílení legislativního rámce, tedy aktualizovat a přijmout právní předpisy, které umožní efektivněji postihovat šíření dezinformací, zejména pokud ohrožují národní bezpečnost nebo veřejné zdraví. To zahrnuje jasné definice dezinformací a stanovení sankcí pro jejich šíření.

Podpora nezávislých ověřovatelů faktů

Nezávislé organizace zaměřené na ověřování faktů hrají klíčovou roli v identifikaci a vyvracení dezinformací. Je důležité poskytovat těmto subjektům finanční a institucionální podporu, aby mohly efektivně plnit svou úlohu, neboť existence těchto organizací je nezbytná pro udržení informační integrity a posílení důvěry ve veřejný diskurz. Organizace jako FactCheck.org, EUvsDisinfo, Bellingcat, Snopes nebo PolitiFact poskytují důvěryhodné analýzy, odhalují propagandistické narativy a sdílejí ověřovací metody napříč státy.

V České republice podobnou roli zastávají například Manipulátoři.cz, Demagog.cz nebo projekt Seznam Zpráv – Ověřovna, které se specializují na vyvracení dezinformací souvisejících s domácí i světovou politikou. Podpora nezávislých

⁷¹ Anon. Poskytnutí informace – seznamu dezinformačních internetových stránek v EU. Ministerstvo vnitra České republiky. [online] © 2025 Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2025-03-14]. Dostupné z: <<https://mv.gov.cz/clanek/poskytnuti-informace-seznamu-dezinformacnich-internetovych-stranek-v-eu.aspx>>.

ověřovateli faktů je nezbytným pilířem v boji proti dezinformacím. Tato podpora by měla zahrnovat financování, legislativní ochranu, technologickou infrastrukturu a úzkou spolupráci s mediálními platformami. Vzhledem k tomu, že šířitelé dezinformací stále zdokonalují své metody, je nutné, aby fakt-checkingové organizace měly odpovídající zdroje a strategické partnery, díky kterým budou schopny efektivně chránit informační prostor a pomáhat veřejnosti rozpoznávat pravdu od lži.

Spolupráce s technologickými platformami

Online platformy by měly být motivovány k implementaci opatření proti šíření dezinformací, jako je označování nepravdivého obsahu, omezení dosahu škodlivých informací a podpora důvěryhodných zdrojů. Spolupráce mezi vládami a technologickými společnostmi je klíčová pro dosažení těchto cílů. Technologické společnosti, jako jsou Google, Facebook nebo Twitter, by tedy měly spolupracovat s vládou a akademickými institucemi na vývoji nástrojů, které pomohou uživatelům ověřovat informace. Jednou z možností je integrace upozornění na podezřelé nebo neověřené zprávy přímo do sociálních sítí či vyhledávačů.

Zvyšování odolnosti společnosti

Investice do vzdělávacích programů zaměřených na kritické myšlení a mediální gramotnost mohou zvýšit odolnost společnosti vůči dezinformacím. Aby bylo vzdělávání v této oblasti skutečně efektivní, je nutné posílit jak školní výuku, tak i celoživotní vzdělávání, včetně veřejných kampaní a spolupráce s médii a technologickými platformami.

Již na základních školách by měly být děti vedeny k tomu, aby dokázaly kriticky posuzovat informace, porozumět různým typům mediálního obsahu a rozpoznat zkreslené či manipulativní sdělení. V rámci středního vzdělávání by měly být zavedeny specifické předměty zaměřené na mediální analýzu a digitální gramotnost. Žáci by měli být vedeni k rozpoznávání spolehlivých zdrojů informací, ověřování faktů a pochopení mechanismů, kterými se dezinformace šíří. Moderní vzdělávací metody, jako jsou interaktivní workshopy, simulace či projektové vyučování, mohou výrazně přispět k tomu, aby si studenti osvojili dovednosti v praxi a byli schopni je aplikovat v každodenním životě. Klíčovým faktorem úspěšného začlenění zmíněné mediální gramotnosti do výuky je kvalitní příprava učitelů.

Zatímco vzdělávání mládeže je důležité pro budoucnost, neméně podstatné je vzdělávání dospělé populace, která je často hlavní cílovou skupinou dezinformačních

kampaní. Mnoho starších lidí není zvyklých pracovat s moderními médii a snadno podléhá manipulaci. Proto by měly být zavedeny programy zaměřené na zvýšení mediální gramotnosti mezi seniory a dospělými občany. Jednou z možností je organizace veřejných workshopů, seminářů či online kurzů, kde by odborníci vysvětlovali základní principy mediální manipulace a ukazovali nástroje pro ověřování informací. Veřejné knihovny, univerzity třetího věku či komunitní centra mohou sloužit jako důležité vzdělávací platformy pro šíření těchto znalostí.

Významným aktérem v boji proti dezinformacím jsou také média a sociální sítě. Veřejnoprávní média, jako je Česká televize a Český rozhlas, by měla nadále poskytovat kvalitní obsah zaměřený na objasňování problematiky dezinformací. Pravidelné pořady, podcasty či informační kampaně mohou pomoci veřejnosti lépe porozumět rizikům spojeným s falešnými zprávami.

Mezinárodní spolupráce

Dezinformace často překračují hranice jednotlivých států, a proto je nezbytná mezinárodní spolupráce při sdílení informací, strategií a osvědčených postupů v boji proti tomuto fenoménu. Osvěta a vzdělávání v oblasti mediální gramotnosti by neměly být omezeny jen na jednotlivé státy, ale měly by být podporovány mezinárodní kampaně zaměřené na posilování kritického myšlení a schopnosti analyzovat informace. Doporučením je vytvoření globálních vzdělávacích programů pod záštitou UNESCO nebo Evropské komise, které by podporovaly vzdělávání učitelů, novinářů a široké veřejnosti v oblasti odhalování dezinformací. Zapojení do navrhovaných mezinárodních iniciativ a organizací může značně posílit národní kapacity v této oblasti.

Jelikož nebezpečí dezinformací se ještě zvyšuje v době krizí, například během pandemie, přírodních katastrof nebo vojenských konfliktů je důležité vytvořit mezinárodní mechanismus pro rychlou reakci na dezinformační kampaně. Doporučeným návrhem v této oblasti je zřízení mezinárodního centra, kde by si jednotlivé státy mohly v reálném čase vyměňovat data a poznatky o aktuálních dezinformačních hrozbách. Tento mechanismus by měl poskytovat včasné varování před nepravdivými zprávami a jejich vyvracení. Sdílení ověřených informací mezi státy by mohlo pomoci zabránit panice, chaosu a rozvracení společnosti způsobeném falešnými zprávami.

6 Závěr

Dezinformace představují jednu z největších výzev moderní digitální společnosti. S rozvojem internetu a sociálních sítí se šíření nepravdivých a manipulativních informací stalo běžnou součástí online prostoru, což má významný dopad na veřejné mínění, společenskou stabilitu a demokratické procesy. Tato bakalářská práce se zabývala problematikou dezinformací z právního, sociálního a bezpečnostního hlediska, analyzovala klíčové aspekty tohoto fenoménu a poskytla náhled na možnosti jeho regulace a prevence.

V teoretické části byly definovány klíčové pojmy spojené s dezinformacemi, včetně jejich historie, charakteristických rysů a metod šíření. Byla popsána právní úprava v České republice a mezinárodní kontext, přičemž bylo poukázáno na skutečnost, že český trestní zákoník sám o sobě pojem „dezinformace“ nezná, a proto se trestní postih v této oblasti týká především jiných skutkových podstat, jako je šíření poplašné zprávy, hanobení národa a rasy, podněcování k nenávisti nebo podpora a propagace terorismu.

Praktická část práce se zaměřila na konkrétní případy osob, které byly v souvislosti se šířením dezinformací v České republice trestně stíhány a odsouzeny. Komparace případů Patrika Tušla, Tomáše Čermáka a Jany Peterkové umožnila identifikovat společné znaky pachatelů, jejich motivaci a metody šíření nepravdivých informací. Bylo zjištěno, že pachatelé často využívali sociální sítě k budování publika, šíření radikálních myšlenek a získávání finanční podpory od svých sledujících. Jejich činnost měla nejen negativní společenské dopady, ale v některých případech vedla i k přímým hrozbám či podněcování nenávisti.

V rámci boje proti dezinformacím byla analyzována současná opatření na národní i mezinárodní úrovni. Evropská unie přijala řadu strategií včetně Kodexu zásad boje proti dezinformacím nebo akčního plánu proti dezinformacím, zatímco Česká republika implementovala Národní strategii čelící hybridnímu působení a zřídila Centrum proti hybridním hrozbám. Přestože jsou tato opatření krokem správným směrem, je nutné dále posílit legislativní rámec, spolupráci s technologickými platformami a podporu nezávislých ověřovatelů faktů.

Na základě analýzy bylo formulováno několik doporučení pro efektivnější boj proti dezinformacím:

- Posílení legislativy, která umožní cílenější postih šířitelů dezinformací, pokud jejich jednání ohrožuje veřejnou bezpečnost či demokratické procesy.
- Podpora nezávislých ověřovatelů faktů a investigativních novinářů, kteří hrají klíčovou roli v odhalování nepravdivých zpráv.
- Zvýšení mediální a digitální gramotnosti, zejména prostřednictvím vzdělávacích programů zaměřených na kritické myšlení a analýzu informací.
- Spolupráce s technologickými společnostmi, které mohou implementovat efektivní opatření proti šíření dezinformací na sociálních sítích.
- Mezinárodní koordinace, která umožní sdílení informací a strategií mezi státy v boji proti organizovaným dezinformačním kampaním.

Celkově lze konstatovat, že dezinformace jsou vážným problémem s širokým společenským dosahem. Efektivní řešení vyžaduje kombinaci legislativních opatření, technologických inovací, vzdělávání veřejnosti a mezinárodní spolupráce. Pouze komplexním přístupem lze minimalizovat škodlivé dopady dezinformací a zajistit ochranu demokratických hodnot a informační integrity v digitálním věku.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. ALVAROVÁ, Alexandra. *Průmysl lži: propaganda, konspirace a dezinformační válka*. Praha: Stanislav Juhaňák – Triton, 2017. 308 s. ISBN 978-80-7553-492-7.
2. ARIELY, Dan. *Nesmyslnost: jak je možné, že racionálně uvažující lidé uvěří neracionálním "pravdám"?* Praha: Práh, 2024. 360 s. ISBN 978-80-7696-014-5.
3. BLAŽKOVÁ, Martina. *Jak využít internet v marketingu: krok za krokem k vyšší konkurenceschopnosti*. Manažer. Praha: Grada, 2005. 156 s. ISBN 80-247-1095-1.
4. BOESE, Alex. *Hroši žerou trpaslíky !* Brno: CPress, 2019. 280 s. ISBN 978-80-264-2716-2.
5. GREGOR, Miloš a MLEJNKOVÁ, Petra. *Nejlepší kniha o fake news, dezinformacích a manipulacích !!!*. Brno: CPress, 2018. 142 s. ISBN 978-80-264-1805-4.
6. HUSSEINI, Faisal. *Listina základních práv a svobod: komentář*. Beckova edice komentované zákony. Praha: C.H. Beck, 2021. 1456 s. ISBN 978-80-7400-812-2.
7. KOLOMAZNÍK, Tomáš; SARVAŠ, Štefan a ROD, Zdeněk. *Proč věříme dezinformacím? Strategická komunikace jako možná cesta z bludného kruhu*. Praha: Kniha Zlin, 2024. 256 s. ISBN 978-80-7662-651-5.
8. KOUKOLÍK, František a DRTILOVÁ, Jana. *Vzpoura deprivantů: nestvůry, nástroje, obrana*. Nové, přeprac. vyd. Makropulos. Praha: Galén, 2006. 327 s. ISBN 80-7262-410-5.
9. KRUPKA, Vladimír. *Trestní právo hmotné – zvláštní část: (vybrané skutkové podstaty trestných činů a souvisejících přestupků)*. Skripta pro střední a vyšší odborné školy. Praha: Armex, 2012. 161 s. ISBN 978-80-87451-12-0.
10. KŘÍŽ, Zdeněk; SHEVCHUK, Zinaida a ŠTEVKOV, Peter. *Hybridní válka jako nový fenomén v bezpečnostním prostředí Evropy*. Praha: Pro Informační centrum o NATO vydalo Jagello 2000, 2015. 20 s. ISBN 978-80-904850-2-0.
11. NUTIL, Petr. *Média, lži a příliš rychlý mozek: průvodce postpravdivým světem*. Praha: Grada Publishing, a.s, 2018. 192 s. ISBN 978-80-271-0716-2.
12. POSETTI, Julie, et. al. *Journalism, 'Fake News' & Disinformation: Handbook for Journalism Education and Training*, Paris: UNESCO, 2018. 128 s. ISBN 978-92-100281-6.
13. RAMEŠOVÁ, Kristina. *Právní regulace kybernetické bezpečnosti a její meze*. Právní instituty. Praha: C.H. Beck, 2023. 248 s. ISBN 978-80-7400-931-0.
14. ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. III, § 272-421. 3. vydání. Velké komentáře. V Praze: C.H. Beck, 2023. 4968 s. ISBN 978-80-7400-893-1.
15. ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*. Svazek 2, § 205 až 421. Beckova edice komentované zákony. V Praze: C.H. Beck, 2020. ISBN 978-80-7400-807-8.
16. TÁBORSKÝ, Jiří. *V síti (dez)informací: proč věříme alternativním faktům*. Praha: Grada Publishing, 2020. 224 s. ISBN 978-80-271-2014-7.

Elektronické zdroje

1. Anon., 5.1.2025. Češi na sociálních sítích zase strávili o něco víc času. MediaGuru.cz [online] [cit. 2025-02-12]. Dostupné z: <<https://www.mediaguru.cz/clanky/2025/01/cesi-na-socialnich-sitich-zase-stravili-o-neco-vic-casu/>>.
2. KAMILA HÁJKOVÁ, 5.6.2024. *Sociální síť v online marketingu*. MarketingPPC. [online] [cit. 2025-02-10]. Dostupné z: <<https://www.marketingppc.cz/socialni-site/socialni-site-marketing/>>.
3. Anon., 5.1.2025. Češi na sociálních sítích zase strávili o něco víc času. MediaGuru.cz [online] [cit. 2025-02-12]. Dostupné z: <<https://www.mediaguru.cz/clanky/2025/01/cesi-na-socialnich-sitich-zase-stravili-o-neco-vic-casu/>>.
4. Anon., 21.2.2025. Výzkum: Sociální síť jsou v Česku důležitým zdrojem zpravodajství pro téměř polovinu uživatelů. Marketing Journal. [online] © 2004-2020 Focus Agency, s.r.o. [cit. 2025-02-15]. Dostupné z: <https://www.focus-age.cz/m-journal/aktuality/vyzkum--socialni-site-jsou-v-cesku-dulezitym-zdrojem-zpravodajstvi-pro-temer-polovinu-uzivatelu__s288x17729.html>.
5. Anon. Definice dezinformací a propagandy. Ministerstvo vnitra České republiky. [online] © 2025 Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2025-02-15]. Dostupné z: <<https://mv.gov.cz/clanek/definice-dezinformaci-a-propagandy.aspx>>.
6. Slovníček klíčových pojmů v oblasti boje proti dezinformacím s dopadem na vnitřní bezpečnost. Ministerstvo vnitra České republiky. [online] © 2025 Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2025-02-15]. Dostupné z: <<https://mv.gov.cz/soubor/krit-slovnicek-pojmu-v-boji-proti-dezinformacim-20230104-pdf.aspx>>.
7. KAMIL KOPECKÝ, 13.10.2018. Jak si ověřit informace na internetu? E-bezpeci.cz [online] [cit. 2025-02-15]. Dostupné z: <<https://www.e-bezpeci.cz/index.php/trocha-teorie/jak-si-overit-informace-na-internetu>>.
8. Anon. Co jsou hybridní hrozby. Ministerstvo vnitra České republiky. [online] © 2025 Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2025-02-27]. Dostupné z: <<https://mv.gov.cz/clanek/co-jsou-hybridni-hrozby.aspx>>.
9. Anon. Koronavirus: Přehled hlavních dezinformačních sdělení. Centrum proti hybridním hrozbám. [online] © 2025 Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2025-02-20]. Dostupné z: <<https://mv.gov.cz/chh/clanek/koronavirus-prehled-hlavnich-dezinformacnich-sdeleni.aspx>>.
10. KRUPKA, Jaroslav, 31.12.2020. O čem se nejvíc lhalo na internetu? Přinášíme pět dezinformací roku. Deník.cz [online]. © VLTAVA LABE MEDIA a.s. [cit. 2025-02-18]. Dostupné z: <https://www.denik.cz/z_domova/top-pet-fakenews.html>.
11. Anon., 29.6.2023. Jak se rodí ideologie: vědci popsali pět českých dezinformačních profilů. Akademie věd České republiky. [online] © Středisko společných činností AV ČR, v. v. i. [cit. 2025-02-18]. Dostupné z: <<https://www.avcr.cz/cs/fotoreportaze/Jak-se-rodí-ideologie-vedci-popsali-pet-ceskych-dezinformacnich-profilu/>>.
12. Anon. 3.2.2020. Rizika expozice člověka elektromagnetickému poli vysílačů sítí 5G. MPO. [online] © Copyright 2005–2024 MPO [cit. 2025-03-01]. Dostupné z: <<https://mpo.gov.cz/cz/e-komunikace-a-posta/elektronicke>>.

komunikace/koncepce-a-strategie/rizika-expozice-cloveka-
elektromagnetickemu-poli-vysilacu-siti-5g--252602/>.

13. Anon. Boj proti zahraničnímu vměšování a kybernetickým útokům. Evropská komise [online] [cit. 2025-03-01]. Dostupné z: <https://commission.europa.eu/topics/countering-information-manipulation/countering-foreign-interference-and-cyberattacks_cs>.
14. Anon. Trestněprávní úprava. Centrum proti hybridním hrozbám. [online] © 2025 Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2025-02-21]. Dostupné z: <<https://mv.gov.cz/chh/clanek/dezinformacni-kampane-trestnepravni-uprava-trestnepravni-uprava.aspx>>.
15. Anon., Analýza připravenosti České republiky čelit závažné dezinformační vlně. Centrum proti hybridním hrozbám. [online] © 2025 Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2025-02-26]. Dostupné z: <<https://mv.gov.cz/chh/clanek/analiza-pripravenosti-ceske-republiky-celit-zavazne-dezinformacni-vlne.aspx>>.
16. Anon., 23.6.2020. Šířitelé dezinformací. STEM. [online] STEM © 2023 [cit. 2025-02-26]. Dostupné z: <<https://www.stem.cz/siritele-dezinformaci/>>.
17. Anon., Pololetní zprávy o extremismu Odboru bezpečnostní politiky MV. Ministerstvo vnitra České republiky. [online] © 2025 Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2025-03-01]. Dostupné z: <<https://mv.gov.cz/clanek/pololetni-zpravy-o-extremismu-odboru-bezpecnostni-politiky-mv.aspx>>.
18. JELÍNEK, Jiří, 13.5.2020. K trestnímu postihu šíření poplašné zprávy (nejen o koronaviru). Advokátní deník. [online] © 2021–2025 Advokátní deník [cit. 2025-03-02]. Dostupné z: <<https://advokatnidenik.cz/2020/05/13/k-trestnimu-postihu-sireni-poplasne-zpravy-nejen-o-koronaviru/>>.
19. Anon., 30.5.2023. Za šíření poplašné zprávy v době pandemie soud potvrdil Peterkové dvouletou podmínku. Ceskatelevize.cz [online]. © Česká televize [cit. 2025-03-01]. Dostupné z: <<https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/domaci/za-sireni-poplasne-zpravy-v-dobe-pandemie-soud-potvrdil-peterkove-dvouletou-podminku-6255>>.
20. DOSTÁLOVÁ, Kateřina, 23.4.2024. Dezinformátor Tušl dostal od soudu další trest, nesplácel své dluhy. Ceskatelevize.cz [online]. © Česká televize [cit. 2025-03-01]. Dostupné z: <<https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/domaci/dezinformator-tusl-dostal-od-soudu-dalsi-trest-nesplacel-sve-dluhy-348524>>.
21. VALÁŠEK, Lukáš, 10.2.2022. „Zbavíme se těch vyžranců jednou provždy." NCOZ muže stíhá za propagaci terorismu. Aktuálně.cz [online]. © Economia, a.s. [cit. 2025-02-10]. Dostupné z: <<https://zpravy.aktualne.cz/domaci/policie-obvinila-z-podpory-terorismu-muze-ktery-take-pronasl/r~4f45807a89df11ecabca0cc47ab5f122/>>.
22. SEZNAM ZPRÁVY a ČTK, 27.3.2023. Čermák dostal 5 a půl roku za podporu terorismu a výzvy k násilí. Seznamzpravy.cz [online]. © Seznam Zprávy, a.s. [cit. 2025-02-10]. Dostupné z: <<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-zivot-v-cesku-cermak-dostal-55-roku-za-podporu-terorismu-a-vyzvy-k-nasili-228437>>.
23. KUBANT, Vít, 19.7.2023. Čermák podněcoval k teroristickému útoku, ve vězení si odsedí 5,5 let. Jednání narušovali jeho příznivci. iROZHLAS [online]. © 1997-2025 Český rozhlas [cit. 2025-02-10]. Dostupné z: <https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/soud-tomas-cermak-odvolani-terorismus-obzaloba-pandemicky-zakon_2307191452_vtk>.

24. PIKA, Tomáš, 15.11.2023. „Fantom české dezinformační scény.“ Policie informuje o zadržení hledaného Tomáše Čermáka. iROZHLAS [online]. © 1997-2025 Český rozhlas [cit. 2025-02-10]. Dostupné z: <https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/tomas-cermak-dezinformace-policie-zadrzeni-polsko_2311151139_pik>.
25. ČTK, 14.2.2025. Kvůli útěku odsouzeného dezinformátora Čermáka stíhá policie pět lidí. Ceskatelevize.cz [online]. © Česká televize [cit. 2025-02-10]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/domaci/kvuli-uteku-odsouzeneho-dezinformatora-cermaka-stiha-police-pet-lidi-358114>>.
26. ČTK, 14.2.2025. Policie stíhá pět lidí kvůli útěku dezinformátora Čermáka. Jsou mezi nimi i Peterková a Zítka. iROZHLAS [online]. © 1997-2025 Český rozhlas [cit. 2025-02-10]. Dostupné z: <https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/police-stiha-pet-lidi-kvuli-uteku-dezinformatora-cermaka-jsou-mez-nimi-i_2502141104_adn>.
27. ČTK, 26.10.2022. Za nenávistné výroky o Ukrajincích vězení. Čermák s Tušlem dostali 6 a 10 měsíců. Novinky.cz [online]. © 2019-2025 Seznam.cz a.s. [cit. 2025-02-12]. Dostupné z: <<https://www.novinky.cz/clanek/krimi-nenavistne-vyroky-o-ukrajincich-zacal-resit-soud-tusl-a-cermak-se-kaji-40412763>>.
28. HORÁK, Jan, 26.10.2022. Žalobce je nácek, Čermák je podprůměrně inteligentní, padlo u soudu s dezinformátory. Aktuálně.cz [online]. © Economia, a.s. [cit. 2025-02-12]. Dostupné z: <<https://zpravy.aktualne.cz/domaci/tusl-cermak-soud/r~7efb771e552411ed8c6f0cc47ab5f122/>>.
29. HORÁK, Jan; VALÁŠEK, Lukáš, 26.2.2022. „Miluju vůni krve, rozpáru ti obličej.“ Tušl je pětkrát trestaný, teď podporuje Rusko. Aktuálně.cz [online]. © Economia, a.s. [cit. 2025-02-12]. Dostupné z: <<https://zpravy.aktualne.cz/domaci/patrik-tusl-recidivista/r~c022982093dd11eca0d8ac1f6b220ee8/>>.
30. RUMLER, Martin, 21.12.2022. Za výroky proti Ukrajincům musí Tušl do vězení, Čermák má podmínku. Pražský deník [online]. © VLTAVA LABE MEDIA a.s. [cit. 2025-02-12]. Dostupné z: <<https://prazsky.denik.cz/zlociny-a-soudy/praha-vyroky-proti-ukrajincum-tusl-do-vezeni-cermak-ma-podminku-20221221.html>>.
31. ČTK, 21.3.2023. „Rozšlapu ti hlavu.“ Dezinformátor Tušl si odpyká 15 měsíců vězení, potvrdil odvolací soud. iROZHLAS [online]. © 1997-2025 Český rozhlas [cit. 2025-02-12]. Dostupné z: <https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/patrik-tusl-soud-trest_2303211407_ako>.
32. KUBANT, Vít, 26.7.2023. Pronásledovali Kubka a dopouštěli se výtržnictví. Soudkyně uznala Tušla, Čermáka i Masára vinnými. iROZHLAS [online]. © 1997-2025 Český rozhlas [cit. 2025-02-12]. Dostupné z: <https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/patrik-tusl-tomas-cermak-pronasledovani-milan-kubek-soud-trestny-cin_2307260942_vtk>.
33. HORÁK, Jan, 7.12.2022. Dezinformátor Tušl je obžalovaný z popírání holokaustu, video točil přímo v Terezíně. Aktuálně.cz [online]. © Economia, a.s. [cit. 2025-02-12]. Dostupné z: <<https://zpravy.aktualne.cz/domaci/dezinformator-tusl-je-obzalovany-z-popirani-holokaustu/r~f4d17840747c11edb1f50cc47ab5f122/>>.
34. BALVÍN, Jaroslav, 13.3.2023. Šířil lži o židovském Sonderkommandu v Tušlově videu z Terezína. Má podmínku. Litoměřický deník [online]. © VLTAVA LABE MEDIA a.s. [cit. 2025-02-13]. Dostupné z:

- <<https://litomericky.denik.cz/zlociny-a-soudy/soud-video-terezin-tusl-masar-20230313.html>>.
35. CEMPER, Jan, 2.2.2021. Jana Peterková si vymyslela úmrtí v Měšicích. Obec podá trestní oznámení - Manipulátoři.cz. Manipulátoři.cz [online] [cit. 2025-02-13]. Dostupné z: <<https://manipulatori.cz/jana-peterkova-si-vymyslela-umrti-v-mesicich-obec-poda-trestni-oznameni/>>.
 36. ČTK, 27.2.2023. Peterková dostala podmínku za šíření poplašných zpráv o obsazení Česka nebo očkování. Aktuálně.cz [online]. © Economia, a.s. [cit. 2025-02-12]. Dostupné z: <<https://zpravy.aktualne.cz/domaci/peterkova-dostala-podminku/r~9109276cb68b11ed8c6f0cc47ab5f122/>>.
 37. ROGNER, Šimon, 27.9.2022. Státní zástupce obžaloval Janu Peterkovou za lži o úmrtích seniorů po očkování. Ceskatelevize.cz [online]. © Česká televize [cit. 2025-02-13]. Dostupné z: <<https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/domaci/statni-zastupce-obzaloval-janu-peterkovou-za-lzi-o-umrtich-senioru-po-ockovani-16133>>.
 38. IDNES.CZ, 11.3.2024. Podmínka pro Peterkovou za lži o vojácích vraždících děti platí, soud zamítl dovolání - iDNES.cz. [online] © 1998–2025 MAFRA, a.s. [vid. 2025-03-27]. Dostupné z: <https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/jana-peterkova-novinarka-podminecny-trest-dezinformace-koronavirova-pandemie.A240311_131726_domaci_pari>.
 39. Anon. Evropský kodex zásad boje proti šíření dezinformací | Evropská komise. Evropská komise [online] [cit. 2025-03-14]. Dostupné z: <https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/new-push-european-democracy/protecting-democracy/strengthened-eu-code-practice-disinformation_cs>.
 40. Anon. Poskytnutí informace – seznamu dezinformačních internetových stránek v EU. Ministerstvo vnitra České republiky. [online] © 2025 Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2025-03-14]. Dostupné z: <<https://mv.gov.cz/clanek/poskytnuti-informace-seznamu-dezinformacnich-internetovych-stranek-v-eu.aspx>>.
 41. Anon., 2025. Tomáš Čermák — ČT24 — Česká televize. [online] [cit. 2025-02-19]. Dostupné z: <<https://ct24.ceskatelevize.cz/tema/tomas-cermak-3870>>.
 42. Anon. Jana Peterková. Seznamzpravy.cz [online] © Seznam Zprávy, a.s. [cit. 2025-03-06]. Dostupné z: <<https://www.seznamzpravy.cz/tag/jana-peterkova-64297>>.
 43. SEZNAM ZPRÁVY, 11.7.2024. Státní zástupce podruhé obžaloval Peterkovou ze šíření poplašné zprávy. Seznamzpravy.cz [online]. © Seznam Zprávy, a.s. [cit. 2025-03-16]. Dostupné z: <<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-statni-zastupce-podruhe-obzaloval-peterkovou-ze-sireni-poplasne-zpravy-255637>>.
 44. Anon., 20.9.2022. Dezinformace. Česko v datech [online] © 2025, Česko v datech [cit. 2025-03-03]. Dostupné z: <<https://ceskovdatech.cz/clanek/176-dezinformace/>>.